

CLS navzdory koronaviru

Hraniční instruktoři
připravují kurz zaměřený
na poskytování rozšířené
první pomoci v taktických
podmínkách

str. 10

Vojáci děkují za pomoc a podporu během pandemie

Více než dva měsíce koronavirové krize jsou příslušníci Armády České republiky nasazeni v různých projektech po celé republice. Pomáhají tam, kde je třeba – posilují příslušníky integrovaného záchranného systému, policii a zdravotníky. Téměř čtyři tisíce vojáků slouží v nemocnicích, na hranicích, v domovech se sociální a zdravotní službou nebo na krajších hygienických stanicích.

Plošná opatření jsou postupně uvolňována a všichni se s výhledem návratu k běžnému životu snaží už nemyslet na první dny pandemie, které byly plné obav o zdraví a příbuzné anebo strachu z existenční nejistoty. Na počátku zavádění restriktivních opatření a nařízení však mezi lidmi vznikla také nebyvalá vlna soudržnosti, solidarita a snaha nezištně pomáhat. Celá republika tehdy začala šít roušky, lidé tiskli štíty a ti, kteří neměli ani šicí stroje ani 3D tiskárny, přijeli třeba na hranice s kávou nebo bábovkou, aby poděkovali lidem v uniformě za jejich službu.

Pomoc v podobě ochranných pomůcek směřovala především do vojenských nemocnic a k mobilním odběrovým týmům, slova díky a uznání dodala energii a odhodlání na konci dlouhých směn zdravotníkům a odháněla stesk po rodině vojákům na hranicích.

Těm, kteří příslušníkům Armády ČR i všem ostatním napříč resortem obrany neváhali v těchto těžkých chvílích pomoci, chceme teď naopak poděkovat my, vojáci. Kdybychom měli všechny společnosti a jednotlivce

vyjmenovat, byl by to velice dlouhý seznam. A určitě bychom na někoho mohli zapomenout, protože jména všech ani neznáme.

Takže alespoň touto souhrnnou formou chceme ocenit všechny, kteří pro nás nezištně ušili tisíce roušek, vyráběli ochranné štíty a filtry, dodali mnoho litrů dezinfekce nebo zajistili občerstvení.

Ještě jednou upřímně děkujeme!

Text: plk. Magdalena Dvořáková, foto: archiv GS

Akviziční procesy na nákupy nové techniky pokračují

Nákupy

Společná tisková konference premiéra Andreje Babiše, ministra obrany Lubomíra Metnara, náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Aleše Opaty a dalších zástupců resortu obrany přinesla jasné sdělení vojákům: nákupy a modernizace musí pokračovat. Smlouva na nová bojová vozidla pěchoty by měla být podepsána do konce roku. A BVP nebude jediná technika, která se nakoupí. Myslí se i na výzbroj, výstroj a další potřebnou techniku.

Podle ministra obrany Lubomíra Metnara se vojáci musí co nejdříve zbavit zastaralé ruské techniky. Znovu upozornil, že se nesmí opakovat scénář předchozích krizí, kdy česká armáda pomáhala, kde bylo třeba, přesto byla první na řadě, když došlo ke škrtům v rozpočtu. „Modernizace proto musí pokračovat. Armáda nová bojová vozidla pěchoty potřebuje,” zdůraznil. I další nákupy musí podle něj „běžet” dál. Jedním z příkladů je i uzavření smlouvy na pořízení balistických vest od české společnosti STV Group. „Osobní ochrana vojáků je pro nás prvořadá. Dnes podepsaná smlouva pokryje potřeby armády v této oblasti na následujících pět let,” uvedl ministr obrany. Jedná se o rámcovou smlouvu, která v letech 2020–2025 umožní resortu objednat až 46 988 balistických vest v maximálním finančním objemu 1,67 miliardy korun včetně DPH. Společnost STV Group uspěla v zadávacím řízení vyhlášeném loni v květnu. Armádě dodá vesty ve třech variantách (zelená maskovací, pouštní maskovací a černá pro Vojenskou policii) s nejvyšší balistickou ochranou IV.

Zvýšení armádního rozpočtu

Armádní nákupy podpořil i premiér Andrej Babiš, stejně tak tendenci navyšovat peníze pro obranu i přes značný schodek státního rozpočtu způsobený pandemií koronaviru. „Nemůžeme si dovolit modernizaci armády zastavit. A nemůžeme si dovolit neplnit naše spojenecké závazky,” zdůraznil předseda vlády. Pokud se podle něj potvrdí hospodářské prognózy, české výdaje na obranu by mohly v roce 2021 činit 1,46 procenta HDP a překročit tak závazek vůči Severoatlantické alianci, který je 1,4 procenta. S dvouprocentním

podílem HDP do roku 2024 vláda stále počítá. Pro armádu by to přitom znamenalo hospodařit s asi 130miliardovým rozpočtem. V příštím roce by měla obrana dostat 85 miliard korun, letos činí rozpočet 75,5 miliardy. Resort obrany plní plány modernizace i přes značné komplikace způsobené současnou krizí. V poslední době uzavřel rámcové smlouvy za celkem pět miliard korun. V dubnu byla s Českou zbrojovkou Uherský Brod podepsána rámcová smlouva na dodávku 39 tisíc ručních zbraní za 2,8 miliardy korun. V listopadu loňského roku byla podepsána smlouva se společností Argun na dodávku přes 30 tisíc přileb za 435 milionů korun.

Nová BVP umožní plnit závazky těžké brigády

Číslem jedna co do důležitosti je nyní nákup 210 nových bojových vozidel pěchoty. Podpis smlouvy resort plánuje do konce tohoto roku, přičemž firmy budou osloveny s požadavkem rozložení financování nákupu do šesti let. Tím se podle ministra Metnara uleví armádnímu rozpočtu a vojáci získají tolik potřebnou novou techniku. Kromě BVP, zbraní a výstroje resort plánuje nákup 52 děl ráže NATO (155 mm), která mají oproti současným dvojnásobný dostřel. S tím souvisí i nový systém řízení palby. Následuje SHORAD, tedy čtyři baterie protiletadlového raketového kompletu. U všech těchto projektů se podle ministra obrany předpokládá uzavření smluv do konce roku. Ve hře je i nákup nových terénních vozů v počtu 1 200 kusů. Opakované výběrové řízení bude vypsané v létě.

Text a foto: Michal Voska

Koronakrizi prověřila naše schopnosti 2

S ředitelem Ústřední vojenské nemocnice MUDr. Miroslavem Zavoralem jsme hovořili nejen o současné pandemii koronaviru

Rutina s maximální ostražitostí 6

Druhé úkolové uskupení Armády České republiky v misi EUTM v Mali pokračuje v ochraně velitelství

CLS navzdory koronaviru 10

Hraniční instruktoři připravují kurz zaměřený na poskytování rozšířené první pomoci v taktických podmínkách

Odběrový tým v akci 13

Nákazy se nebojí, vojákům pomáhá skvělý výcvik

Sníh, náledí i prudký déšť 14

Rozhovor s velitelem 14. pluku logistické podpory plukovníkem gšt. Miroslavem Horáčkem

Ženisté s těžkou technikou v Praze 16

Strach a obavy neměly šanci 18

Odběrový tým v Kateřinské zahradě v Praze tvořili dva záchranáři z 6. zdravotnického praporu Agentury vojenského zdravotnictví z Hradce Králové

Profesionálové na svém místě 20

Plukovník Jaroslav Medek: Koordinace v krizovém období je náročná, vojáci ale odvádějí skvělou práci

Obnovení výuky v jazykových kurzech 22

Armádní chemici v akci 24

– slovem i obrazem

Vždy jsou u toho 26

Vojenská policie pomáhá i v době pandemie koronaviru

Vedení hybridní války 28

Jedním z nejnejněvšších, ale velmi účinných prostředků asymetrické války je informační a ideologické působení

Záložníci pod lupou 30

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese

Puškové granáty stále v boji 32

Technika a výzbroj

Nejen protiradiolokační střela SiAW 36

Technika a výzbroj

Ambulift PRM-40 37

Komunitní centrum pro válečné veterány Brno 40

Kdo chce dnes do armády? 42

Proměny motivace k vojenskému povolání – 1. díl

Až v hodině dvanácté 46

Teritoriální obrana proti letectvu v ČR ve třicátých letech minulého století

Vzpomínka na veterána 48

Válečný veterán Dalibor Knejfl byl pro mnohé inspirací

S ředitelem Ústřední vojenské nemocnice MUDr. Miroslavem Zavoralem jsme hovořili nejen o současné pandemii koronaviru

Koronakrize prověřila naše schopnosti

Jednou z organizací, která se od samého počátku ocitla na čele boje s koronakrizí, byla Ústřední vojenská nemocnice. A tak není ani divu, že o rozhovor právě na toto téma jsme požádali jejího ředitele MUDr. Miroslava Zavorala.

Jak rychle jste dokázali reagovat na vzniklou situaci a vytvořit krizový štáb?

Vývoj pandemie nového typu koronaviru SARS-CoV-2 jsme sledovali již v jejích

počátcích, v době, kdy přicházely první zprávy z Číny. O to bedlivěji jsme se na ni zaměřili, když se začala šířit do Evropy a bylo jasné, že se nevyhne ani Česku. V prvních březnových dnech jsme ustanovili krizový COVID tým,

v počátcích jsme se scházeli několikrát týdně. Sledovali jsme první data o chování tohoto nového onemocnění, sdíleli jsme informace s kolegy z Itálie, Německa, Francie, byli jsme též videokonferencí propojeni s lékaři z Wu-Chanu. Všechny zkušenosti a informace byly cenné, čerpali jsme z nich při nastavování postupů a režimů v naší nemocnici. Velmi přínosné byly též výměny názorů a informací s kolegy z fakultních nemocnic v Česku. Především však bylo důležité propojení s Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem obrany. Na jednom z prvních setkání COVID krizového týmu byla přítomna též paní náměstkyně MO Blažková. Priorita byla jasná, zajistit vše tak, aby nedošlo k nákaze personálu a samozřejmě také pacientů a maximálně jsme přispěli ke zvládnutí epidemie.

Jak moc změnila koronavirová pandemie běžný chod Ústřední vojenské nemocnice?

Běžný chod se změnil zcela zásadně. V hlavní roli bylo zajištění bezpečné péče, což znamenalo především zabezpečit dostatek ochranných prostředků pro naše zaměstnance, zejména pro zdravotníky, kteří byli v největším riziku. Za běžného chodu si ani neuvědomujeme, s jakou samozřejmostí nasazujeme

obleky na jedno použití, ochranné roušky, rukavice. Běžně jich máme dostatek. Snažili jsme se sice předvídat, opakovaně jsme vystavovali objednávky, zasílali je dodavatelům, ale dodávky nepřicházely. V počátcích epidemie jsme přepočítávali každou roušku, každý respirátor, ochranný oblek. S obavami jsme sledovali, jak se tenčí zásoby.

Jak jste se s tímto problémem nakonec dokázali vyrovnat?

Do doby, než jsme obdrželi dodávky ochranných prostředků od Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva vnitra, jsme sháněli respirátory, obleky a další vybavení, kde se dalo. Velmi významně nám při tom pomohla armáda, vybavili nás i liberečtí chemici. S kolegy jsme nastavovali nové procesy, upravovali jsme režimy na operačních sálech, vyčlenili jsme operační sály pro výkony pacientů COVID-19 pozitivních. Taktéž jsme měli připravené desítky karanténních lůžek, a samozřejmě též lůžka pro péči o COVID pozitivní pacienty. Personál jsme přesouvali z méně vyčíslených pracovišť tam, kde bylo potřeba posílit týmy zdravotníků. Za chodu se všichni proškolovali v bezpečném používání osobních ochranných prostředků, každá chyba mohla znamenat nárůst. Pracovali jsme dnem i nocí, aby vše fungovalo. Změnili jsme také pracovní režimy – týden doma v pohotovosti, týden v nasazení, ve směnách se střídaly jednotlivé týmy. I provoz ambulancí jsme upravovali a omezili na nezbytný. Snažili jsme se být připraveni také na scénář, kdy by naši zemi zastihla epidemie podobného rozsahu jako v Itálii nebo ve Španělsku. Vše muselo být zařízeno rychle, přítomnost systematicky.

Vedle Bulovky jste hned od prvních dnů stáli v čele boje s tímto zákeřným virem. Proč byla právě vaše nemocnice pověřena těmito úkoly?

Jsmo fakultní vojenská nemocnice, která má Klinikou infekčních nemocí. To nás předurčuje k tomu, abychom byli v plném nasazení a v první linii. Právě Infekční klinika byla pro zvládnutí koronavirové epidemie od počátků jedním z nejdůležitějších pracovišť. Školila naše zdravotníky ve správném používání ochranných prostředků, koordinovala testování odběrů nemocných s podezřením na nákazu koronavirem SARS-CoV-2 v domácnostech Středočeského kraje, stála u vzniku odběrového centra v ÚVN, převzala převážnou část péče o pacienty s onemocněním COVID-19. Dosud jsme v ÚVN pečovali o téměř devadesát pacientů s onemocněním COVID-19, o 35 z nich ambulantně.

Zřídili jste též mezi prvními nejen v Praze, ale v celé České republice odběrové místo. Proč jste se tak rozhodli?

Včasně odhalení nákazy a izolování nemocných v počátcích nákazy je velmi důležité opatření především z důvodu přibrzdění a též zmírnění rozvoje epidemie. Proto jsme, nalinkolik nám to možnosti a prostředky dovolily,

spustili testování na přítomnost koronaviru SARS CoV-2 již v první polovině března. Nebyl čas na nacvičování, vše jsme museli zvládat ze dne na den, z hodiny na hodinu. Naštěstí máme vlastní nafukovací halu. Tento „stan“ vyrostl přes noc, v dopoledních hodinách jsme pak vše uvedli do provozu a otevřeli. Nebylo to jednoduché, v té době jsme ještě neměli vlastní testovací laboratoř, museli jsme testování odebraných vzorků řešit smluvně. Laboratoře neměly kapacitu, na výsledky se čekalo i déle než týden. První tři, čtyři dny přicházely k testování desítky, poté stovky lidí denně. Byly i dny, zejména před Velikonocemi, kdy se k odběrům dostavilo během desetihodinové provozní doby přes tři sta lidí. Odběrové místo je denně úspěšně v provozu již dva měsíce, je stabilní, provedli jsme zde na deset tisíc odběrů. Kolegové mají můj obdiv, vše zvládají profesionálně a s přehledem. Koordinací odběrového místa byla pověřena, a velmi skvěle ho dosud řídí, kapitánka Markovina, která zužitkovala své bohaté zkušenosti z řady misí.

Všechno nasvědčuje tomu, že tzv. Západ postihla epidemie daleko více než země bývalého východního bloku. Podle některých vědců za tím může být podstatně větší proočkovanost lidí proti TBC, případně dalším nemocem. Může v případě podobných pandemií sehrávat jistou roli proočkovanost populace, mají lidé díky tomu například větší imunitu?

Nerad bych se pouštěl do úvah o důvodech, proč některé země postihla epidemie více než jiné. V různých státech byla zavedena odlišná opatření, navíc v různých stadiích vývoje epidemie. Úvahu o možné pozitivní roli proočkovanosti proti TBC, které mohlo zlepšit imunitu očkovaných, jsem též zaznamenal. Připouštím, že na ní může být kus pravdy, ale pokud vím, zatím není podložena důkazy.

Jaký je váš osobní přístup k očkování, doporučujete ho svým blízkým?

Pokud jde o očkování jako takové: jsem zastáncem udělat všechna možná a dostupná preventivní opatření, mezi ně patří i očkování. Preventivní očkování doporučuji a nabádám k němu.

Myslíte si, že právě zkušenosti lidí z posledních dnů změní pohled i na tuto oblast?

Nevím, zda lidé změní názor na očkování jako takové, ale domnívám se, že jakmile bude objevena a vyrobena účinná očkovací látka na koronavirus SARS-CoV-2, bude zájem o očkování enormní.

Podařilo se vám i v průběhu epidemie udržet standardní chod nemocnice a péči o vojáky, a to včetně pravidelných prohlídek těch, kteří odcházelí do mise?

Nemocnice pracovala v mimořádném režimu, museli jsme řadu činností utlumit, nicméně vše, co bylo neodkladné, fungovalo nadále: vedle COVID pozitivních pacientů jsme léčili onkologické pacienty, všechny akutní a urgentní stavy. Po dobu největšího šíření epidemie jsme ale například nevyšetřovali uchazeče o vstup do AČR, ambulance Zelené cesty též nebyly v provozu. Nyní je podle všeho epidemie na ústupu a my se můžeme navracet k normálu, například uchazeče o vstup do armády již vyšetřujeme od konce dubna. V upraveném režimu, ale přesto v provozu je i řada ambulancí, které se věnují specializované péči o vojáky. Předpokládám, že v době, kdy budou příznivci A reportu náš rozhovor číst, už budeme téměř v běžném provozu, samozřejmě při zachování preventivních opatření.

Vyšetření před vstupem do nemocnice

Kromě jiného máte na starosti i péči o druhoválečné veterány, kterým je devadesát plus. Jak se jim podařilo přečkat první týdny pandemie a jak jste se dokázali vypořádat s tím, aby k nim virus nepronikl?

Na sklonku loňského roku jsme dokončili za významné podpory Ministerstva obrany poslední etapu rekonstrukce pavilonu B. Tento pavilon je bez nadsázky druhým domovem všem, kdo potřebují dlouhodobou péči. Pečujeme o desítky druhoválečných veteránů a právě jejich centralizace do pavilonu B, kde jsme je v zájmu jejich bezpečí doslova izolovali, nám významně pomohla je před nákazou uchránit. Vnímáme, že striktní zákaz návštěv a sociální izolace není nic příjemného, proto se naši zaměstnanci snažili zajistit s jejich blízkými kontakt prostřednictvím fotografií, mailů, telefonátů a též s využitím Skype. I naše poděkování při příležitosti 75. výročí ukončení 2. světové války bylo virtuální, ale hlavní je, že jsme je všechny do jednoho před infekcí uchránili.

Představuje ta současná situace něco, co jste nejen vy, ale nikdo z nás doposud nezažil? Změní to skutečně svět, bude ten před koronavirem a ten po něm?

Epidemie různých onemocnění postihují svět odpradáva. Jsou záznamy o epidemii tyfu v Athénách již v roce 430 př. n. l., kde za čtyři roky zemřela celá čtvrtina athénské populace. Ve středověku dokázaly morové rány značně vylidnit Evropu, i v českých zemích proběhlo několik morových epidemií – ve 14. a pak i v 16. a 17. století. Před sto lety se svět potýkal se smrtící pandemií španělské chřipky, na ni zemřelo více lidí než za světových válek. I během válek tu byly epidemie – břišního tyfu, ta byla v Čechách například na sklonku války na jaře 1945 v terezínském ghettu, cholery nebo infekční žloutenky. Od sedmdesátých let tu máme stále trvající epidemii AIDS, která decimuje zejména Afriku, ale i Asii. Většinu ze jmenovaných epidemií jsme nezažili, asi bychom pak říkali třeba svět před španělskou chřipkou a svět po ní. Nechci tím ale říci, že nás nový typ koronaviru SARS-CoV-2 významně nezasaží. Překvapil nás, je matoucí, protože má podobné příznaky jako chřipka, obdobně se i šíří, bez důkladného laboratorního vyšetření se v počátcích těžko odliší. Má ale jinou inkubační dobu, nechová se jako typické viry, liší se větším podílem onemocnění co do závažnosti průběhu. Také imunitní systém se chová jinak než u chřipky. Smrtnost je mnohem četnější, uvádí se, že je u infekce koronavirem až 30x větší pravděpodobnost úmrtí než při běžné chřipce. V Česku naštěstí nemáme černá čísla, ale když se podíváme na statistiky v Itálii nebo Španělsku, jsou ty údaje varující. Navíc na chřipku existuje preventivní očkování.

O novém koronaviru toho zatím mnoho nevíme. Je to zákeřný nepřítel: udeřil náhle, rychle, nečekaně a my proti němu zatím nemáme zbraně. Neexistuje vakcína, léčebné metody jsou ve stadiu výzkumu.

Jako první jste začali zkoušet proti viru onemocnění COVID-19 lék původně určený pro malárii, jak jste v tomto směru byli úspěšní?

V ÚVN jsme dosud pečovali o téměř devět desítek pacientů COVID-19 pozitivních, dvaceti z nich byla poskytnuta léčba hydroxychlorochinem. Vycházeli jsme z doporučeného postupu odborných společností infektologů, intenzivistů a transfuzních lékařů, klinické skupiny MZČR a SÚKL. Tuto léčbu aplikovali například v Belgii, ve Francii nebo v USA. Výsledky při podání tohoto léku naznačovaly, že při vhodném podání a pod lékařskou kontrolou je léčba úspěšná, avšak nelze vzhledem k malému počtu léčených dělat zásadní závěry. Je nezbytné provést klinické hodnocení podání tohoto léku větší skupině pacientů.

Není možné získat relevantnější hodnocení ze zahraničí?

Pokud je mi známo, v zahraničí již tyto studie probíhají. Například ve francouzském Marseille se uskutečnilo klinické hodnocení použití hydroxychlorochinu k léčbě hospitalizovaných pacientů s onemocněním COVID-19 s přibližně 440 pacienty randomizovanými do tří skupin. Jedna bude léčena hydroxychlorochinem, druhé skupině bude podán hydroxychlorochin v kombinaci s azithromycinem a třetí obdrží placebo. Zatím mi ale není známo, že by byla již některá ze studií uzavřena a výsledky zveřejněny. Úsilí najít bezpečný lék, vakcínu, přijít nemoci na kloub, je však opravdu značné.

Odebírali jste také krevní plazmu vyléčených pacientů. Je právě tohle jedna z cest boje proti této pandemii?

Hyperimunní krevní plazma do rekonalescentů byla již v minulosti s úspěchem využita k léčbě jiných infekcí. Zkušenosti z předchozích epidemických nákaz způsobených

A fakta

Miroslav Zavoral se narodil 28. listopadu 1953 v Litoměřicích. Studia na 1. lékařské fakultě v Praze ukončil v roce 1980, z vnitřního lékařství atestoval v letech 1983 a 2000, z gastroenterologie v roce 1987. V roce 2000 ukončil postgraduální studium na Vojenské lékařské akademii. Habilitoval v roce 2003 a v roce 2008 byl jmenován profesorem vnitřního lékařství. Nejprve působil v nemocnici v Ústí nad Labem, později v pražské Všeobecné fakultní nemocnici a od roku 1997 zastával post přednosta 2. interního oddělení Ústřední vojenské nemocnice v Praze. Je jedním z hlavních organizátorů a propagátorů screeningového programu rakoviny tlustého střeva v Česku. Svůj výzkum zaměřuje také na včasnou diagnostiku nádorů slinivky břišní a další onemocnění trávicího traktu. Od roku 2010 zastává funkci ředitele Ústřední vojenské nemocnice.

koronaviry, jako je SARS-CoV-1 nebo MERS ukazují, že rekonvalescentní plazma obsahuje neutralizační protilátky proti příslušnému viru. V Číně i v Itálii byla podána nemocným COVID-19 rekonvalescentní plazma příliš malému počtu pacientů, než aby bylo možné udělat solidní závěry, nicméně prezentovaná reakce na léčbu vypadala velmi nadějně. S přípravami podmínek k zavedení léčby rekonvalescentní plazmou jsme v ÚVN začali již koncem března. Systematicky, s popisem metodiky odběrů, zajištěním laboratorního zpracování. Vojenský zdravotní ústav připravil testování vhodnosti využití plazmy pro léčebné účely provedením biologického neutralizačního testu na buňkách. Důležité bylo též mít dostatečnou základnu vhodných dobrovolných dárců, která díky našemu COVID odběrovému místu a též díky tomu, že jsme na infekční klinice léčili desítky nemocných COVID-19, čítala v počátcích okolo osmdesáti osob. Jakmile začali být první vhodní dárči – tedy ti, kdo byli již více než dva týdny prokazatelně vyléčení, mohli jsme začít s odběry. První jsme uskutečnili 24. dubna. Dosud jsme získali rekonvalescentní plazmu již od čtyřiceti dobrovolných vhodných dárců. A hlásí se další, databáze se nám mezitím rozrostla na více než dvojnásobek, v průběhu týdne k nám přichází kolem 15 dárců rekonvalescentní plazmy. Ta již byla podána i jednomu pacientovi COVID-19 v ÚVN, další plazmu jsme dodali například pro pacienty do Opavy, Liberce nebo do nemocnice Na Homolce.

Podle některých odborníků je nebezpečnější než COVID-19 obava některých vážně nemocných jedinců navštívit v této době nemocnici a vyhledat v případě potřeby lékařskou pomoc. Máte i vy takovéto poznatky?

Je pochopitelné, že když lidé ze všech stran slyší o nebezpečnosti koronaviru, sledují denně se zvyšující počty úmrtí v těch zemích, kde epidemie propukla, mají obavu. Nevědí, co mají dělat, bojí se vyjít ven, i jít k lékaři. Bylo například zaznamenáno snížení počtu infarktů. Nyní se s ustupující epidemií navracíme

k normálu. Jsou sice jedinci, u nichž obavy z nákazy přetrvávají, většina lidí však vítá, že se navracíme k normálu a přichází naprosto bez obav.

Poznamenala tato krize nějakým způsobem ekonomické hospodaření nemocnice?

Téměř dvouměsíční výpadek běžného provozu nemocnici sice nepoloží, ale v její ekonomice se projeví zcela jistě. S útlumem výkonů a provozu ordinací přišel propad. Taktéž lékárna, kde bylo v provozu pouze jedno venkovní okénko namísto šesti forbín fungujících v běžném provozu, je ve ztrátě. Naštěstí se jedná o přechodnou záležitost a nyní stojíme před velkým úkolem i výzvou, abychom, jak jen to v průběhu dalších měsíců bude možné, snížili ztráty na minimum. Jednoduché to ale v žádném případě nebude.

Až všechno skončí a budete vyhodnocovat ty hektické dny kolem pandemie, jaké poznatky vám z toho vyplynou, jaká opatření budete případně přijímat?

Máte na mysli „poučení z krizového vývoje?“ To zajisté bude. Velké ponaučení je, že v době blahobytu máme myslet na možné

„utahování opasků“, důležité je dbát na stabilitu a být dobře vybaveni. To nejdůležitější je skvělý personál. Mít profesionály, kteří zvládají nejnáročnější úkoly, práci pod stresem, v časové tísní, a přesto téměř bezchybně, to jsou nejdůležitější faktory pro zvládnutí krize. Koronakrize v mnohém prověřila naše schopnosti, vlastnosti i vůli a taktéž nastavené procesy v mimořádných situacích. Dobré vybavení, skvělý personál a taktéž podpora zřizovatele sehrály nejpodstatnější roli v tom, že jsme se s koronavirovou epidemií vypořádávali se ctí, nákaza nepronikla ani k našim zaměstnancům, ani k našim pacientům. Hodně všem pomohla i vlna společenské podpory. Byl bych rád, kdyby si lidé i v příštích měsících a letech udrželi úctu k profesi zdravotníků.

Je vám šedesát šest let, patříte tedy do rizikové kategorie, přitom od samého počátku jste se osobně angažovali v boji s onemocněním COVID-19. Neměl jste obavy, že by to pro vás mohlo mít fatální následky?

Neměl.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv ÚVN

Odběrové místo – stan

Rutina s maximální ostrážitostí

Druhé úkolové uskupení Armády České republiky v misi EUTM v Mali pokračuje v ochraně velitelství

Stoupáme po schodech na střechu hotelu Nord-Sud. V několika patrech pod námi sídlí štáb a velitelství mise Evropské unie EUTM. V okamžiku, kdy se dostáváme na plochu střechu poměrně rozsáhlé budovy, musíme ocenit strategický význam tohoto místa. Metropole Mali Bamako leží pod námi doslova jako na dlani. Tep tohoto velkoměsta je možné sledovat na vzdálenost, až kam oko dohlédne. Není tedy divu, že čeští vojáci, kteří mají na starosti ochranu velitelství mise, si právě tuto pozici vybrali pro ochranu vnějšího perimetru hotelu.

Vnější a vzdálenější perimetr

„Úkolem naší jednotky je obrana a ochrana velitelství mise EUTM v Mali. Dále máme na starosti ozbrojené doprovody příslušníků tohoto velitelství, podporu záchranného systému MEDEVAC a v neposlední řadě zabezpečení

jednotky rychlé reakce, která je aktivována v případě naléhavé potřeby,“ vysvětluje velitel 2. úkolového uskupení AČR v Mali kapitán Martin Vávra. „Pokud se týče hotelu, zajišťujeme konkrétně ochranu vjezdů na základnu. Ze střechy velitelství pak kontrolujeme vnější a vzdálenější perimetr tohoto objektu.“

„Pozor na jedenácté hodině,“ upozorňuje jeden z vojáků na střeše hotelu na podezřelý pohyb v jedné z přilehlých ulic. Pozornost se okamžitě upírá tím směrem. Po několika minutách se ukazuje, že se zde pouze shromáždilo několik místních obyvatel. Nejhorší bezpečnostní situace je sice na severu země, i v Bamaku je ale nezbytné dodržovat nejvyšší ostrážitost. Na jaře roku 2016 došlo k útoku teroristů právě na tento hotel. Jen díky zvýšené pozornosti našich vojáků se jej tehdy podařilo odrazit. „Bezpečností situace v této oblasti je sice v současné době nestabilní, ale relativně

klidná. Existují zde také jisté zdravotní komplikace, které představuje především malárie a nejrůznější střevní onemocnění,“ upozorňuje kapitán Vávra. „Pokud se týče doprovodu, tak ty zajišťujeme převážně v oblasti Bamaka. Jedná se o čtyřmilionovou aglomeraci, takže největším problémem je zde velice hustá doprava a nerespektování dopravních předpisů. Doprovázet vojenskou kolonu v takovýchto podmínkách je něco zcela jiného než jsme zvyklí u nás v České republice. Pokud je to možné, snažíme se vyhnout dopravním špičkám. Vzdálenost, kterou jsme schopni v noci překonat za deset minut, během dopravní špičky vyžádá třeba i hodinu.“

Kontrola koridoru

Recepce hotelu připomíná malé muzeum výstrojní služby. Na stěnách jsou blůzy polních stejnokrojů dobře dvaceti armád, které se v této misi postupně vystřídaly. Před hotelem je parkoviště vojenské techniky a kontejnery s logistickým zabezpečením. Příjezdová cesta připomíná mnohokrát zalomený labyrint z betonových bloků. Po teroristickém útoku z roku 2016 na něm přibyla řada dalších zátařasů a kilometry žiletkového drátu. Obrazovky kontrolního stanoviště, na kterém slouží naši vojáci, právě ukazují nákladní automobil

přijíždějící ke vchodu. Kontrola vozidel probíhá ve spolupráci s malijskou armádou.

Celou situaci skutečně kontroluje na věži náš voják. To už je tady ale žena, která přiváží nějaké zboží. „Nyní je zde větší pohyb osob. Občas sem totiž přijíždí prodejci, které musíme důkladně zkontrolovat. Zaměřujeme se zejména na zboží, které přivezli,“ upozorňuje nadporučík J. F. „Nejvíce úkonů v tomto směru zajišťuje malijská ochranka. My máme na starosti především dozor nad jejich příslušníky, aby všechno dělali tak, jak mají. Zatím vůči nim nemáme žádné výhrady, s jejich prací jsme spokojeni. Své povinnosti si plní velice dobře, je na ně spoleh.“

Další z našich vojáků přistupuje k trhovkyni a dohlíží na velice důkladnou kontrolu zboží, které přivezla. Malijská ochranka vydává zboží z beden a tašek a každý kus jednotlivě prověřuje. Dříve, než vše stačí prohlédnout, stojí ve frontě již další vozidlo. To je vojenské, v tomto případě bude kontrola rychlejší. Žena ještě musí na třetí stanoviště, které je pod kontrolou našich vojáků. Na něm se vydávají jednorázové identifikační karty nezbytné ke vstupu na základnu.

„Ve stanoveném rytmu střídáme službu v koridoru, věž a stanoviště, kde se vydávají vstupky. Je to docela rutina. V žádném případě nesmíme ale ubrat na ostražitosti. Situace se může změnit doslova během několika sekund. Je to zajímavá zkušenost. Afrika je kontinent, který se žádnému jinému nepodobá. Je tady spousta záležitostí, se kterými se musíme vyrovnat,“ říká další z našich vojáků, kterého přišli vystřídat. Jedna jejich směna právě končí. Za pár hodin je ale čeká další.

Text a foto: Vladimír Marek

A fakta

Na severu Mali v roce 2012 povstali místní Tuaregové a spolu s Araby požadovali na ústřední vládě ovládané černošským obyvatelstvem z jihu země nezávislost. Neklidu využili také islamisté napojení na Al-Káidu, proti nimž však v roce 2013 zasáhla Francie. O zřízení mise EUTM bylo rozhodnuto na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2071 z roku 2012 a žádosti malijské vlády. Česká republika se připojila k misi v roce 2013 s cílem podpořit místní vláde oddané síly ve vedení ozbrojeného boje, zlepšit jejich taktiku i dovybavit je zbraněmi v jejich boji proti povstalcům. Hlavním úkolem celé mise je pomoc při výstavbě a výcviku malijské armády tak, aby byla v budoucnu schopna čelit útokům islamistických radikálů a zachovat tak suverenitu a teritoriální integritu země.

Dobrovolníci z řad aktivní zálohy pomohli šítím tisíce roušek.

Dobrovolník
Pavel Jurkovič

Pomáhají, jak to jen jde

Také příslušníci aktivní zálohy se dobrovolně zařadili do první linie boje s pandemií koronaviru

„O příslušnicích aktivní zálohy se říká, že jsou dvakrát občany“ – tak začínal tweet 20. března od @ArmadaTweetuje. S tím musí souhlasit snad každý, který se s nimi potkal v uplynulých dvou měsících. Zpráva se týkala zdravotní sestry Libuše z Thomayerovy nemocnice v Praze, která je také záložačkou z Centra biologické ochrany Těchonín. Ve své nemocnici sloužila dvojí služby. První v rámci své běžné směny v nemocnici, poté druhou šichtu ve stanu před nemocnicí na odběrovém místě. V uplynulých týdnech se často mluvilo o mužích a ženách v první linii z řad zdravotníků, hasičů, policistů a v neposlední řadě také vojáků. Na jejich podporu vznikly různé výzvy, charitativní projekty a veřejná poděkování. Další, kteří pomáhají tam, kde je třeba, jsou také dobrovolníci, tedy ti, kteří pracují ve svém volném čase a bez nároku na odměnu. Mezi nimi jsou také dobrovolníci z řad aktivní zálohy. Takových nenápadných hrdinů mezi námi je ale víc. Záložníci pomáhali a pomáhají, jak

to jen jde. Někdy jako jednotlivci, jinde ve skupině a organizovaně jako třeba příslušníci pěší roty Aktivní zálohy Středočeského kraje.

Rouškovníci, roušky a štíty

Šítím roušek pomáhala Iveta Pecháčková z KVV České Budějovice. David Korčák z téhož KVV vyráběl štíty v rámci občanské iniciativy „tisknecelesko“. Rotný Jaroslav Beránek z pěší roty AZ KVV Pardubice, který pracuje jako školník, se zapojil do akce „šijte roušky“. Svou činností tak zabezpečili roušky pro řadu organizací a zařízení ve svém okolí. Stejně pomáhal i četař David Šťastný z pěší roty AZ KVV Jihlava.

Kapitán Lukáš Rác, který je zařazen u KVV Liberec, na výzvu starosty organizoval výrobu stojanů na roušky – tzv. rouškovníků – a samotných roušek pro obyvatele města Raspenava. Oslovil kolegu z roty a profesionálního truhláře četaře Jaroslava Šindlera, který ze svých prostředků vyrobil několik stojanů na roušky.

Kapitán Rác dále organizoval a koordinoval výrobu roušek a jejich distribuci pro obyvatele města, včetně dezinfekčních přípravků. Lidem, kteří si z různých důvodů nemohli opatřit roušky, je rozvázal až domů. Byly jich stovky. Další, kteří pomáhali na vlastní náklady a ve svém volném čase, byli vedoucí praporčík roty AZ nadrotmistr Daniel Opatrný a velitel roty AZ poručík Ondřej Nýdrle.

Rozvoz materiálu potřebným

Příslušníci aktivní zálohy vypomáhali ve zdravotní a sociální službě – vedle rozvážky zdravotnického materiálu také jídla a nákupů potřebným, jako poručík Lukáš Malátek a četař Pavel Němeček z KVV Plzeň nebo svobodnice Klára Kovaříková z pěší roty AZ při KVV Ústí nad Labem. Svobodnice Kovaříková navíc pomáhala s výstavbou stanového městečka pro bezdomovce v Praze a v rámci iniciativy „piloti lidem“ se jako dispečerka podílela na koordinaci vzletů a přiletů letadel se zdravotnickým

materiálem. Iniciativa zahrnovala cca 400 pilotů malých letadel.

Stranou nestáli ani příslušníci pěší roty AZ při KVV Liberec. Rotmistr Pavel Jurkovič jako zdravotnický záchranář a konstruktér nebo svobodník Vojtěch Hluboček měli napilno hned od začátku. Rozváželi léky, dezinfekci a zdravotnické pomůcky seniorům a lidem s omezenou hybností. S rozvozem roušek pomáhal také rotmistr Karel Beránek z pěší roty AZ při KVV Jihlava. Rotmistr Igor Šmetko ze stejné jednotky roušky také šil.

Nejsilnější hlas

Z pěší roty AZ KVV Středočeského kraje se do veřejné pomoci zapojilo kolem 50 záložníků. Začali nejdříve rozvozem ochranných pomůcek pro seniory na Praze 2. Pak přidali rozvoz dezinfekce a ochranných pomůcek a pomoci dobrovolným hasičům. Dvacet příslušníků roty pomáhalo na odběrových místech v rámci prevalenční studie také na Praze 2. Každý den tam byli desátník Josef Pomichálek, svobodnice Kristýna Vlčková a rotmistr Pavel Kopecký.

Poručík Michal Solar šil roušky a rotmistr Emil Markup, nejstarší příslušník roty, je pomáhal rozvážet na Praze 2. Četař Petr Kurtiš pomáhal s organizací distribuce dezinfekce v Nymburku na tři tisíce adres. Na Benešovsku zase pomáhali četař Pavel Kolman a desátník Pavel Brzek. A další pomáhali, kde se dalo v Benešově, Nymburku, Ralsku, Příbrami nebo v Brdech.

Ti v první linii

Takových jako zdravotní sestra Libuše z Thomayerovy nemocnice, kteří slouží i mimo pracovní dobu ostatním, bylo a je stále více. Dobrovolně pomáhali v rámci chytré karantény na odběrových místech v Chebu a jezdili jako mobilní odběrový tým. Za všechny zmiňme četaře Martina Polívku a nadrotmistryni Annu Vendlbergerovou z CBO Těchonín, jako zaměstnance Karlovarské krajské nemocnice. Rotmistryně Petra Kurfiřtová byla zařazena v rámci roty AZ jako mladší zdravotnická záchranářka. V civilu je sestřičkou v nemocnici v Jablonci nad Nisou. Po dobu pandemie byla v první linii při odběrech vzorků nebo třídění pacientů, nebo i při péči o nemocné pacienty.

Poděkování

Většina dobrovolníků od krajských velitelství nebo od bojových útvarů je však bezejmenná. Zde je výčet pouze těch, o kterých jsme se dozvěděli. „Dobrovolníci z řad záložníků jen v této nelehké době potvrzují, že žijí principy aktivní zálohy. Pomáhají nezištně při svých zaměstnáních a na úkor svého volného času. Patří jim můj velký obdiv a jsem rád, že právě takoví lidé jsou součástí armády,“ okomentoval aktivity záložníků generálmajor Jaromír Alan, ředitel sekce plánování schopností MO.

Hraniční instruktoři připravují kurz zaměřený na poskytování rozšířené první pomoci v taktických podmínkách

CLS navzdory koronaviru

Výcvikové centrum (VC) 71. mpr Hranice, působící pod 7. mechanizovanou brigádou, je jedním z center Armády České republiky, které se primárně zabývá přípravou vojsk do zahraničních operací. Vojáci zde absolvují teoretický a praktický výcvik zaměřený na poskytování rozšířené první pomoci v taktickém prostředí. Dále se činnost centra zaměřuje na problematiku poskytování základní první pomoci, která je dle názoru místních instruktorů nezbytnou součástí znalostí a dovedností každého jedince jak v civilním, tak v armádním prostředí.

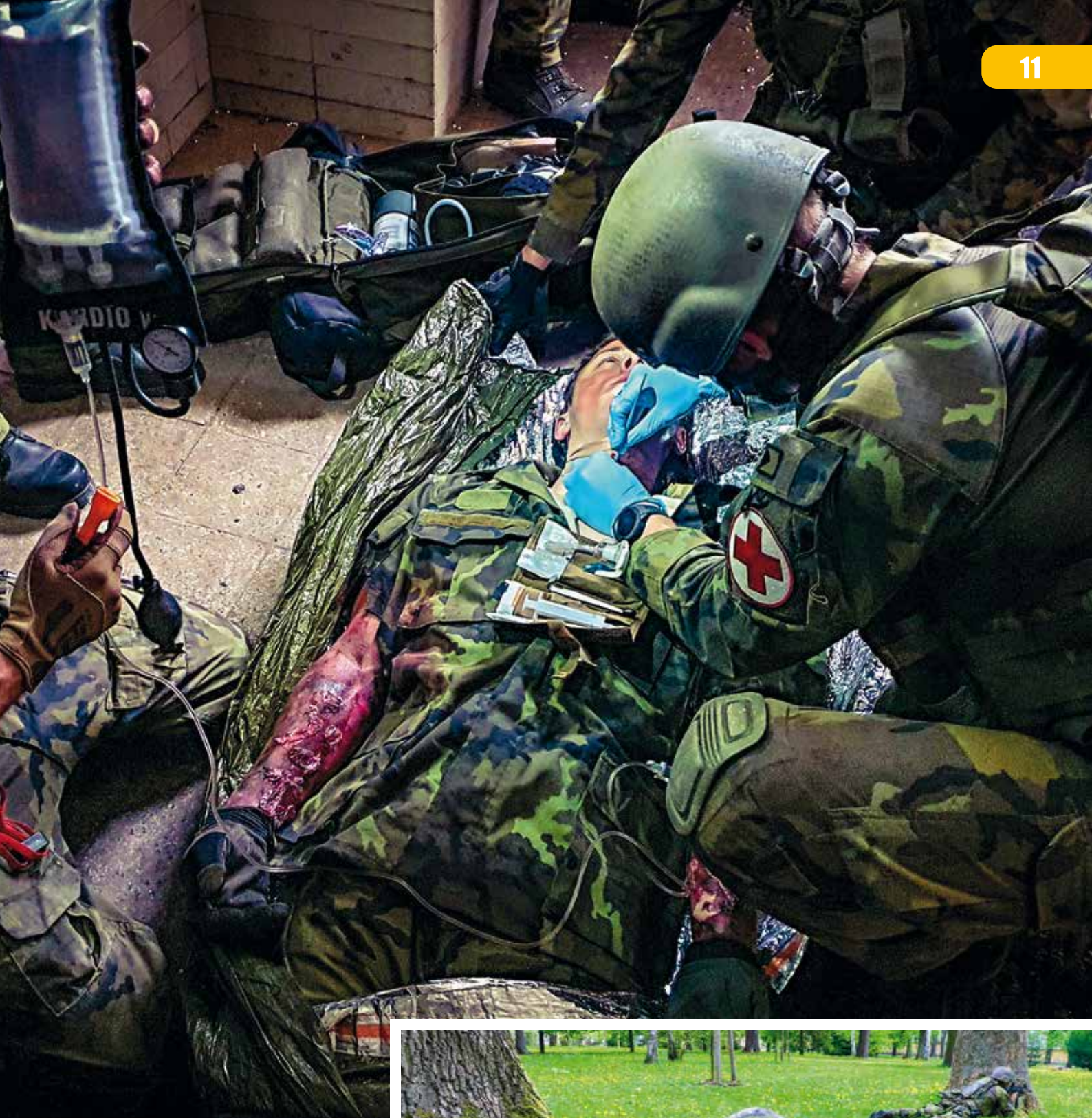
Výcvikové centrum bylo poprvé akreditováno v roce 2012 a doposud se zde uskutečnilo přibližně osmdesát kurzů zabývajících se výše zmíněnou problematikou. V aktuálním období proběhl kurz CLS (Combat Life Saver) pro příslušníky 71. mpr, jeho průběh reprezentují snímky pořízené při praktickém výcviku účastníků kurzu. Veškerý program teoretické

a praktické výuky de facto kopíruje postupy TCCC. Care Under The Fire, Tactical Field Care, Tactical Evacuation Care jsou tři stěžejní fáze ošetření v taktickém prostředí, se kterými se uchazeči seznamují po teoretické stránce již na počátku kurzu a později si těmito fázemi procházejí prakticky v rámci cvičných, taktických situací. Algoritmus MARCH PAWS

Po kompletním ošetření a přípravě zraněného na transport následovala fáze Tactical Evacuation Care. Před touto fází je nutné zajistit tepelný komfort zraněnému za pomoci izotermické fólie a zabezpečit/zafixovat zraněného na vhodných nosítkách. Dále CLS musí mít neustále kontrolu nad veškerými provedenými intervencemi, pravidelně monitorovat životní funkce zraněného a zabezpečit kompletně vyplněnou TCCC kartu s aktuálními zjištěnými hodnotami.

definuje jednotlivá témata výuky, která jsou klíčová k získání teoretických znalostí a praktických dovedností. Musí znát veškeré postupy/výkony, které jsou v jednotlivých bodech obsaženy. Zejména musí pochopit, proč dané úkony dělají. „V průběhu kurzu je naším cílem vojáky naučit zásadním teoretickým znalostem, které následně aplikují v praxi na trenažérech, sami na sobě anebo cvičí v buddy týmech. Nezbytností je i dostatečné množství výcvikových prostředků. Všechny materiály a další pomůcky související s výukou musí voják dostat do ruky. S těmito prostředky se musí naučit pracovat tak, aby byl schopen je v reálné situaci použít.“ uvedl hlavní instruktor, nadrotmistr Michal Pluhař, garant kurzu CLS.

Fyzické a psychické nároky

Vojáci si tímto způsobem projdou všechna témata Tactical Combat Casualty Care (TCCC) a ve výsledku veškeré získané znalosti a dovednosti aplikují do praktického řešení komplexních modelových situací, které se instruktoři snaží pro kurzanty připravit tak reálně, jak je to jen možné. Na kurzanty jsou kladeny vysoké nároky, jak psychické, tak fyzické. Zpočátku jsou ponecháni při práci za klidných podmínek tak, aby se správně naučili potřebný dril a pochopili jednotlivé kroky v průběhu vyšetření/ošetření zraněného. Ve chvíli, kdy mají vojáci potřebný postup vyšetření/ošetření zvládnutý, tak se přitvrdí a vytvoří stresové podmínky. Záměrem těchto náročných situací je prověřit zvládnutí zásad TCCC i v situacích

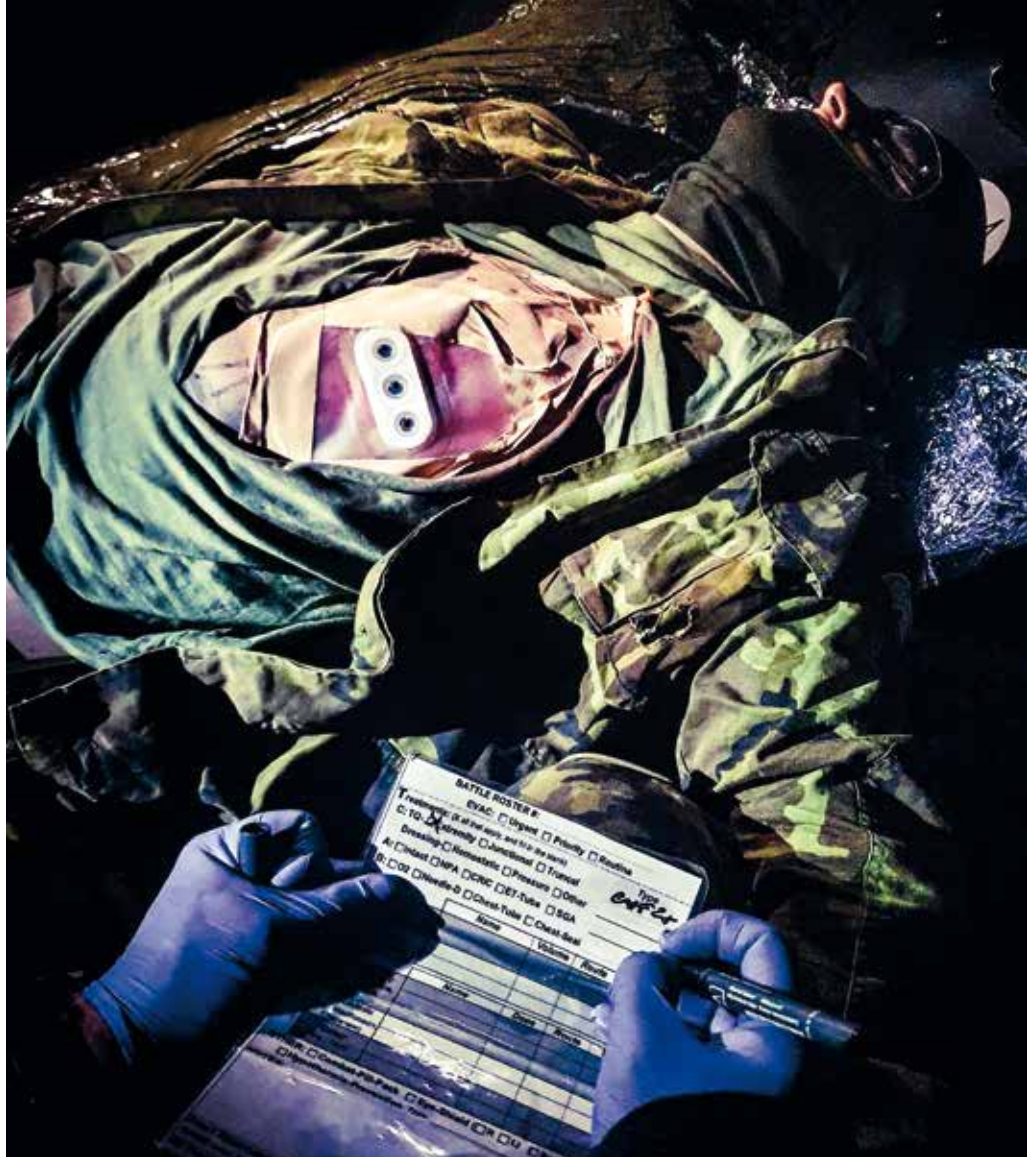
podobných válečnému prostředí. Například nedostatek času, snížená viditelnost, střelba z cvičné munice, použití dýmovnic, hluk z reproduktorů, úzké a nekomfortní prostory. Praktické nácviky modelových situací přispívají reálným scénářům, které se udály v prostředí zahraničních operací nebo používají scénáře, které jsou k dispozici v programu TCCC. V těchto scénářích používají jako figuranty živé lidi, ve většině případů vojáky, kteří již dříve získali odbornost CLS, aby dosáhli co nejefektivnějšího výsledku simulace. Tyto figuranty pokaždé pečlivě poučí tak, aby jejich simulace zranění byla co nejvěrohodnější.

Cesta k úspěchu

Stěžejní kritéria pro splnění kurzu, kromě závěrečného testu a praktické zkoušky, je práce na 110 %. Vžít se do role, kdy usilujete o záchranu lidského života, o záchranu života svého kamaráda! Nechat se pohltit „tou hrou“ ve formě scénářů, které pro vojáky během kurzu vytváří. Vojáci musí instruktorům dokázat, že mají zájem ovládat problematiku TCCC, že mají potřebné znalosti a dovednosti. Instruktoři zkrátka potřebují vidět, že chcete a uděláte pro to maximum. „Když všechno výše zmíněné uchazeč o kurz pochopí, hraje s námi naši hru, obětuje svůj volný čas, procvičuje drily a učí se, tak od nás neodchází jako průměrný CLS, ale jako CLS, na kterého se můžete v ohrožení života na 100 % spolehnout,“ dodává nadrotmistr Pluhař.

Pravou rukou zdravotníka

Nezbytnou součástí kurzu je i spolupráce při výcviku se zdravotníkem, který budoucím

Veškeré provedené výkony, fyziologické funkce a další získané informace o zraněném je potřebné zaznamenat do karty TCCC.

CLS otevírá další cestu poznání. Důležité je naučit se komunikovat se zdravotníkem a hlavně rozpoznat, za jakých situací ho budou potřebovat. Jsou to většinou život ohrožující stavy, které kurzant není schopen v limitu svých kompetencí, potažmo znalostí a dovedností, dále řešit. Jako je tekutinová resuscitace, efektivnější zajištění dýchacích cest, podání farmak atd. Snahou celého výcviku je docílení toho, aby byl kurzant schopný rychle reagovat na požadavky zdravotníka a byl mu v kritických situacích nápomocen. To je základ, který zachraňuje životy nejen v misích, ale i v reálném světě, doma. Nejednou se stalo, že právě získané dovednosti pomohly kupříkladu při autonehodě, kolapsu atp.

Text: nrtm. Michal Pluhař, Michal Voska, foto: Michal Voska

Výcvik probíhající ve sklepních prostorech je nezbytnou součástí kurzu simulující ztížené podmínky.

Nákazy se nebojí, vojákům pomáhá skvělý výcvik

Odběrový tým v akci

Chytrá karanténa, jejíž součástí jsou i vojáci, má omezit nekontrolované šíření onemocnění COVID-19 pomocí rychlého mapování kontaktů nemocného. To spočívá zejména v údajích o platbách kartou, ale též ve sledování záznamů telefonních operátorů. Zmapovali jsme jeden den armádního odběrového týmu Středočeského kraje.

Je brzy ráno a pět odběrových týmů určených pro Středočeský kraj je připraveno vyrazit. Základnu mají v kasárnách v Praze-Ruzyni, kde také sídlí velitelství, tedy tým odborníků, který práci vojáků řídí. „Srdce chytré karantény je v armádním objektu v Praze, v Ruzyni. Vojenští odborníci zde vyhodnocují získaná data. Z toho důvodu vytvořili takzvaný manažerský software. Odběry jsou efektivnější a rychlejší je i zpracování vzorků. Celkem je do systému chytré karantény zapojeno 300 osob,“ uvádí brigádní generál a ředitel sekce vojenského zdravotnictví MO Zoltán Bubeník, který se spolupodílí na řízení projektu v rámci Armády České republiky.

Pomáhají moderní technologie

Týmy, které tvoří vždy jeden řidič a jeden zdravotník z praporečnického obvodu, po obdržení příkazu z dispečinku chytré karantény vyráží

na místa ve Středočeském kraji. Jedním je domov seniorů, druhým pacientka, u které bude proveden druhý, kontrolní odběr. Veškeré informace o nemocných včetně data narození, rodného čísla až po zdravotní pojišťovnu, mají odběrové týmy v tabletech, které vozí s sebou. Do nich jim také dispečink posílá další potřebné údaje. „Jde o zabezpečenou komunikaci tak, jak je třeba při nakládání s údaji pacientů,“ potvrzuje Bubeník.

Jiný tým vyrazil do Příbrami. Zde vojáci odebrali jeden vzorek. Pro další si jedou jen chvíli, je nedaleko. Paní v důchodovém věku přišla do kontaktu s nakaženou osobou. „První odběr byl u mě negativní, až druhý byl pozitivní. Dnes mi vojáci udělají třetí. Neměla jsem žádné zdravotní komplikace, jen večer zvýšenou teplotu. Jinak se cítím dobře. Naštěstí. Sestřičky jsou moc milé, vojáci jsou příjemní a jsem ráda, že je tu máme,“ svěřila se

pacientka při odběru. Rodina žije v dvougeneračním domě, nakazila se naštěstí jen ona.

Vojáci se nákazy neobávají

Každému odběru předchází řada úkonů, zejména pak oblékání ochranných prostředků. Ty tvoří rukavice, ochranný oděv, respirátor, rouška a obličejový štít. Obléci se do toho všeho zabere zkušeným zdravotníkům několik minut. „Je v tom samozřejmě vedro, ale chrání nás to. Známe postupy, tím, že jsme cvičeni, eliminujeme možné chyby. A nákazy se nebojím. Ani já, ani kolegové. Je to pro nás rozkaz jako jakýkoliv jiný,“ uvedla nadrotmistryně Jana Podolková z praporečnického obvodu v Jincích. Její slova potvrdila i nadrotmistryně Šárka Kohoutová z Tábora. Odběrové týmy denně pomáhají při kontrole šíření koronaviru a i v době vydání tohoto čísla A reportu a postupném rozvolňování opatření umožňují otestovat pacienty, kteří jsou imobilní, či bydlí na hůře dostupných místech. Podstatné je včasné diagnostikování nemoci a nasazení potřebných léčebných postupů. To se daří i díky zdravotníkům a zdravotnicím z praporečnických obvodů napříč republikou.

Rozhovor s velitelem 14. pluku logistické podpory plukovníkem gšt. Miroslavem Horáčkem

Sníh, náledí i prudký déšť

Najeto 149 tisíc kilometrů a 549 tun přepraveného materiálu. To je konečná bilance příslušníků 14. pluku logistické podpory v rámci vyhlášeného nouzového stavu. Většina nákladu prošla doslova rukama armádních logistiků a jejich Tatry spolu s další technikou jsou vidět od Karlových Varů až po Ostravsko. Do boje s koronavirem se logisticy zapojili hned v prvních dnech po vyhlášení nouzového stavu aktivací Velitelství pro operace a pokračují v něm nepřetržitě už přes dva měsíce. Jak na tuto situaci byli připraveni, jaká opatření museli řešit a jaké jsou jejich současné úkoly, na to jsme se zeptali velitele 14. pluku logistické podpory plukovníka gšt. Miroslava Horáčka. Rozhovor probíhal trochu netradičně, s rouškami a v dostatečné jeden a půl metrové vzdálenosti.

Pane plukovníku, logisticy jsou pro fungování armády nepostradatelnou jednotkou, která v současné době zabezpečuje nasazení našich vojáků v boji s koronavirem. Jak jsou logisticy připraveni zvládnout takto rozsáhlý úkol?

Pro krizové situace má armáda vypracované jasné a konkrétní postupy, podle kterých se v těchto situacích řídí. V současné době je to

pandemie koronaviru, ale podobně jsme fungovali například i při několika povodních. Ve chvíli aktivace útvaru obdržím prvotní informaci s konkrétním úkolem telefonicky od nadřízeného prvku velení, což je Velitelství pro operace. V tuto chvíli se zde na velitelství okamžitě rozjízdí systém plnění úkolů s předběžnými opatřeními, které jsou ve chvíli následného písemného potvrzení standardní cestou přes

Velitelství pro operace a Velitelství pozemních sil Armády České republiky, což jsou pro mě nadřízené a řídicí prvky v těchto krizových situacích, už rozpracovány a částečně plněny. Armáda je na tyto krizové situace připravena, takže pro nás to není až tak mimořádná situace, která by nás zaskočila. V průběhu celého roku zabezpečujeme bojové i podpůrné jednotky druhou úrovní logistického zabezpečení

v rámci jejich cvičení. Pro nás se v současnosti změnilo jen dvě věci – tou první je, že se nejedná o cvičení, ale o ostrou akci, a tou druhou změnou je fungování s rouškami a dalšími ochrannými prostředky.

Kde všude jsme mohli vaše vojáky vidět a jaké v současné době plní úkoly?

Když se podívám na mapu republiky, tak vidím, že naše technika a vojáci působili ve všech krajích, takže s nadsázkou řeknu, že jsme byli všude. Všude, kde bylo potřeba. Ať už to byla podpora jednotek v operaci OKO, kdy armádní zdravotníci působili nejprve na hranicích, pak v rámci projektu chytré karantény. Tyto jednotky jsme zásobovali zejména pohonnými hmotami (PHM) a na druhé straně jsme rozváželi zdravotnický materiál do krajských vojenských velitelství, která jsou dislokována po celé České republice.

Kromě těchto úkolů zabezpečujeme od roku 2016 útvary Pozemních sil AČR dispečinkovou autobusovou přepravou. Proto se i nyní v rámci mimořádné situace podílíme na podpoře v pravidelném desetidenním cyklu, kdy zajišťujeme přepravu vojáků na hranice a zase je odvážíme do jejich mateřských útvarů, případně na určená místa, kde budou během chytré karantény působit.

Jak je zabezpečen servis techniky a případné opravy?

Pro nás je nejdůležitějším prvkem technika. Je alfou a omegou v rámci našich schopností. Naším prvořadým úkolem je především přeprava a doprava jakéhokoliv materiálu a přeprava osob a veškerých náležitostí s tím související. Přípravní dopravní technika je zabezpečována s veškerými servisy a opravami, tak ale fungujeme během celého roku. Takže v tomto směru se pro nás nic nemění, protože tyto úkoly musíme zabezpečovat permanentně. Ať jsou to technické kontroly, měření emisí a zákonné revize, včetně plánovaných údržeb v rámci najetých kilometrů provozních jednotek. Proto i nyní prochází technika pravidelnými kontrolami. Dostali jsme se do období, kdy musí technika přežít na sezónní provoz v letních podmínkách, v současné době nám probíhají výstupní

kontroly. Vzhledem k vývoji současné situace s pandemií COVID-19 nám byly také prozatím pozastaveny naše aktivity směrem k 4. a 7. brigádě úkolovému uskupení, včetně zabezpečení přeprav k mezinárodním cvičením. To nám dává také čas k tomu, abychom techniku perfektně připravili. Samozřejmě úkoly přibývají a jsou hodně náročné. Ale to, že naši vojáci se v součinnosti s centrem podpory operací (CPO) zařadili mezi ty, kteří pomáhají lidem v první linii, jim pomáhá tyto náročné úkoly zvládnout i nad rámec jejich povinností. Je nutné si uvědomit, že i oni jsou lidé, kteří mají rodiny a musí zvládat jak nasazení při plnění služebních povinností, tak pomoc svým blízkým.

Určitě i vy jste musel velitelsky řešit lidskou stránku v souvislosti s uzavřením zejména základních škol. Přitom mnohdy jsou oba rodiče vojáky z povolání...

I u nás platí to, že mnohdy vojáci slouží odloučení od svých rodin, které jsou na druhé straně republiky. Představuje to zátěž zejména pro jejich manželky a partnerky. Také u nás se samozřejmě řešily případy, kdy doma zůstali někteří vojáci v souvislosti s péčí o děti nebo o blízké nemocné příbuzné. Vycházeli jsme z nařízení náčelníka Generálního štábu AČR a velitele Pozemních sil AČR a snažíme se vytvářet pro vojáky home office, aby mohli být s rodinami. Samozřejmě pokud jim to situace a jejich funkční zařazení dovoluje. Fungují na telefonu, pokud je potřeba, jsou okamžitě připraveni nastoupit zpět do pracovního procesu a plnit úkoly, které jsou po nich požadovány, což se v nejednom případě stalo.

Důležitou součástí této mimořádné situace je nejen zvládnutí daného úkolu, ale musí se dbát i na bezpečnost lidí. Jakou úlohu má plánování přeprav, přestávky řidičů nebo střídání jednotlivých rotací?

Stanovili jsme si adekvátní procento techniky, která je připravena k okamžitému výjezdu a nasazení. K tomu jsou k dispozici veškeré síly a prostředky. V návaznosti na plnění úkolů – některé víme dopředu, některé jsou mimořádného charakteru, jsme připraveni na to,

abychom měli k dispozici personální obsazení a zajistili přepravní schopnost, která je po nás požadována.

V souvislosti s tím, že plníme úkoly po celé republice, jsme vydali nařízení, že jakoukoliv přepravu v rámci plnění úkolu COVID-19 budou zajišťovat v jednom vozidle vždy dva řidiči. To znamená, že se během zákonné lhůty vzájemně vystřídají. Řidič je v průměru za volantem šest až osm hodin. Na výjezdu s vyložením a návratem do posádky pak deset až dvanáct. Před každou jízdou jsou řidiči poučeni o dodržování veškerých bezpečnostních opatření. Musí dodržovat maximální čas za volantem a také přizpůsobovat jízdu stavu vozovky. Naši řidiči zažili chvíle, kdy se vozovka během chvíle razantně změnila, od sněhu a náledí, prudkého deště, až po ostré slunce.

Kromě zajišťování vašich hlavních standardních úkolů jste posílili i vyčlenění sil v odběrových týmech. Kde všude jste působili a kolik lidí bylo takto nasazeno?

Jednalo se o posílení odběrových týmů, které působili v rámci celé republiky. Pro tento účel jsme vyčlenili jednak řidiče se zdravotní technikou, ale i zdravotníky. Působili v Praze a v rámci Středočeského kraje. Dále na Plzeňsku a na Ostravsku. Vždy po týdnu dochází k jejich vystřídání. Tým, který působil tady v Pardubicích, byl stažen a je opět připraven k okamžitému nasazení.

Co pro vás osobně znamená být velitelem v této mimořádné době?

Když budu mluvit za sebe, tak na velitelství jsem od šesti hodin ráno a odchod se řídí úkoly, které je nutné zabezpečit. Někdy je to v šest, v osm nebo v deset hodin večer, někdy i později. I když jsem na home office nebo kdekoliv jinde, jsem neustále informován svým zástupcem nebo náčelníkem štábu. Na pozici velitele pluku působím krátce, od srpna loňského roku, ale v návaznosti na moje zkušenosti z předcházejících let a funkcí, kterými jsem v armádě prošel, mohu prohlásit, že jsem s fungováním pluku maximálně spokojený. Jsem obklopený lidmi, kteří nejen že vědí, ale hlavně i chtějí. Pro mne jako pro velitele je cenné to, že když dostanou úkol, snaží se přijít i s nějakou kreativitou. Nečekají na to, aby splnili jen to, co se jim řekne, ale uplatní i své nápady. Nikdy jsem se nesetkal s tím, že by se někdo postavil na zadní a jednoduše řekl, že to udělat nejde, nebo že tímto směrem nelze jít. Tohoto fungujícího týmu si jako velitel velmi cením. Dlouhá léta jsem sloužil u ženistů na různých technických pozicích a prošel jsem i všemi povodněmi, kdy jsme museli řešit veškeré technické zabezpečení při mimořádných stavech. Naši vojáci berou svou úlohu v těchto krizových situacích úplně samozřejmě, napínají všechny síly, fungují jako jeden tým, na sto procent. Chtějí fungovat a pomáhat. A za to jim patří můj velký dík.

Kpt. Lukáš Vrchota

Ženisté s těžkou technikou v Praze

Během jednoho dne vyrostla v Praze tři mobilní odběrná místa určená pro dobrovolníky, kteří měli zájem se otestovat, zda mají vytvořené protilátky proti koronaviru, což by znamenalo, že nebezpečnou nákazou už prošli. Výsledky slouží studii SARS-CoV-2-CZ-Preval, která zásadním způsobem přispěje k ověření aktuální situace v České republice. Zítkovy sady na Palackého náměstí, prostor na náměstí Míru a Kateřinskou zahradu obsadili s těžkou technikou vojáci 151. ženijního praporu Bechyně, aby připravili pro tato odběrná místa zázemí.

Ženisté dorazili do Prahy z Bechyně s těžkou technikou a materiálem hned v časných ranních hodinách. Jejich úkolem bylo na třech místech v Praze vybudovat odběrná místa. Jedním takovým místem byly Zítkovy sady na Palackého náměstí. V osm hodin ráno následující den bylo toto odběrové místo i dvě další připravené k předání tak, aby se v deset hodin začalo s testováním dobrovolníků.

Stany do několika minut

„Postavili jsme tu jeden velký stan, ve kterém bude probíhat samotné odebírání vzorků, dále jeden menší, kde lidé vyplní formuláře a dotazník, a pak ještě jeden pro případnou karanténu pro osoby, u nichž by vyšel pozitivní test na koronavirus,“ říká velitel roty logistiky 151. ženijního praporu kapitán Lukáš Vrchota s tím, že všechna tři budovaná místa jsou logisticky téměř totožná.

„Obvykle stavíme stanové základny daleko většího rozsahu, proto je pro nás tato akce svým způsobem jedinečná v tom, že budujeme naopak základnu malou,“ vysvětluje kapitán Vrchota a dodává, že více umění prokázali řidiči těžké techniky, kteří si museli poradit v běžné dopravě v centru Prahy. Se svou technikou totiž logisticky zásobovali všechna tři budovaná odběrná místa.

„Museli předvídat situaci na silnici, trasy měli nastudované, ale přece jen v úzkých uličkách se zaparkovanými auty to bylo někdy na centimetry,“ prozradil velitel roty. „Ale všechno se zvládlo, a to i za pomoci příslušníků Vojenské policie, kteří pomáhali s průjezdy a doprovodem.“

O testování byl obrovský zájem

Další stany vojáků vybudovali na náměstí Míru a v Kateřinské zahradě. Otevírací doba všech tří odběrných míst byla od 10:00 do 20:00 hod. Stan umístěný v Kateřinské zahradě byl v době od 10:00 do 15:00 určený pro osoby starší 60 let, v době od 15:00 do 20:00 se tu

pak testovaly pouze děti a dorost. Hned od časného rána byla všechna odběrná místa v obležení zájemců, kteří se chtěli nechat v rámci studie dobrovolně a zdarma otestovat na protilátky, jejichž přítomnost by v rychlostestech prokázaly, že nebezpečným virem byli infikováni a nákaza u nich proběhla bez jakýchkoliv příznaků.

„Já jsem se zajímala o možnost testování u vojáků, už když se toto místo budovalo,“ konstatuje Veronika Vitásková, stojící ve frontě odběrného místa na náměstí Míru a dodává, že už v lednu prošla virovým onemocněním, které vyústilo náběhem na zápal plic, hůře se jí dýchalo, měla zvýšenou teplotu a suchý kašel, který ji dohnal k lékaři pro antibiotika, která však nezabírala. „Nakonec mi lékař předepsal kodein, kašel se uklidnil, ale stejně jsem zůstala přes měsíc na lůžku. Test mi tady vyšel negativní, takže se zřejmě jednalo pouze o těžší průběh chřipky,“ dodala po otestování paní Vitásková.

Odběr u pozitivně testovaných

Těm dobrovolníkům, kterým vyšel pozitivní rychlostest, pak armádní zdravotníci za přísných bezpečnostních opatření odebírali vzorky z úst a nosu. Tyto vzorky po označení a bezpečně zajištěné ihned putovaly do lednice, kterou měli vojáci ve svém odběrovém místě. Pro ně pak přijížděly týmy, které je odvážely k vyhodnocení do určených laboratoří.

Text a foto: Jana Deckerová

Odběrový tým v Kateřinské zahradě v Praze tvořili dva záchranáři z 6. zdravotnického praporu Agentury vojenského zdravotnictví z Hradce Králové

Strach a obavy neměly šanci

V Praze během jednoho dne postavili vojáci 15. ženijního pluku z Bechyně tři testovací odběrová místa pro Studii rozšíření nákazy COVID-19 v populaci, aby se hned následujícího dne začalo s testováním. První dvě stanoviště byla vybudována v Zítkových sadech a na náměstí Míru. Tím třetím bylo odběrové místo v Kateřinské zahradě, které bylo určeno pro seniory a děti. Právě tady odebírali vzorky pomocí metody COVID-19-PCR dobrovolníkům dva zkušení záchranáři z 6. zdravotnického praporu Agentury vojenského zdravotnictví z Hradce Králové praporčík M. B. a nadrotmistr P. U. Odebírali vzorky celých sedm dnů. Ty pak putovaly k vyhodnocení do určených laboratoří.

Pražané hned v prvních hodinách atakovali svým zájmem nechat se otestovat všechna tři místa. Studie počítala s celkovým počtem pěti tisíc testovaných, z toho tisícem dětí. Odběrné místo v Kateřinské zahradě v areálu Psychiatrické kliniky Všeobecné fakulní nemocnice bylo vyčleněno pro seniory a děti.

„Těchto odběrů se účastnili lidé, kteří neměli nařízenou karanténu nebo nevykazovali akutní příznaky nemoci COVID-19 jako je horečka, kašel nebo dušnost,“ informuje zdravotnický záchranář praporčík M. B. „My jsme na místo dorazili každý den kolem osmé hodiny ráno, abychom si všechno připravili pro začátek odběrů v deset hodin. V dlouhé řadě stálo už

od brzkého rána hodně seniorů, dětem pak byla vyhrazena doba v odpoledních hodinách. I když byli lidé upozorněni, že budou muset stát ve frontách, přece jen docházelo ke strkanicím a vyhoceným situacím. V tom prvopočátku jsme i my zjednávali ve spolupráci s Vojenskou policií a Policií ČR pořádek a zklidňovali vyhocené situace.“

Alfou a omegou ochranné prostředky

Na samotném odběrovém místě spolupracovali vojenští zdravotníci s mediky, zajišťujícími rychlotesty, s pracovníky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a také s hlavní hygieničkou. „Spolupráce se všemi složkami probíhala naprosto bezproblémově a na profesionální úrovni,“ podotýká jeden z vojenských zdravotníků. „V armádě máme ve všech oblastech jasně dané postupy, které máme zavedené a trénujeme je téměř při každém cvičení. Proto i pro nás byla zajímavá a profesně přínosná zkušenost spolupráce s civilními složkami při mimořádném nasazení.“

Na výsledek rychlotestu čekali lidé deset minut. Při pozitivním vyhodnocení se pacient dostal k vojenským zdravotníkům. Ti pro následný, přesnější PCR test, museli dodržet všechna bezpečnostní opatření a hlavně postupy nejen v manipulaci s vlastními ochrannými prostředky, ale zejména i s odebranými vzorky.

„Tím, že jsme jako záchranáři prošli stážími odboru biologické ochrany v Těchoníně, máme postupy v používání ochranných pomůcek zažitě. Alfou a omegou je dodržování postupů, abychom neohrozili sami sebe,“ vysvětluje nadrotmistr P. U. „Během celého roku jako zdravotníci vykonáváme stáže ve zdravotnických zařízeních. Působili jsme ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, v Ústřední vojenské nemocnici v Praze a dalších zařízeních. Sloužíme na urgentním příjmu, takže máme

natrénované i postupy při příjmu pacienta. A nejen to, řekl bych, že jsme vlastně v ostrém nasazení i během celého roku. Nejen nyní, v době pandemie nebezpečného viru, ale působíme ve výjezdových skupinách záchranné služby. Manipulace a nakládání s pacienty je takřka naším denním chlebem,“ doplňuje záchranář.

Senioři, děti a pacienti IKEM

Před samotným odběrem bylo nutné každému pacientovi vysvětlit, jakým způsobem bude odběr probíhat a jak se musí chovat během karantény.

„Tím, že pacientovi vyšel pozitivní rychlotest, musel podstoupit odběr biologických vzorků ze sliznice dýchacích cest metodou PCR. Jeden z krku a druhý z nosní sliznice,“ vysvětluje praporčík M. B. „K nám do odběrového místa přistupovali jednotlivě ještě v rouškách. Na samotný odběr roušky odložili, během chvilky jsme provedli odběry a vzorky byly po řádném označení bezpečně uloženy do chladicího boxu. Poté byli pacienti opět poučeni, že jsou povinni dodržet karanténu a vyčkat na kontakt od pracovníků hygienické stanice,

kteří jim oznámí výsledky a hlavně i to, zda mohou být rizikem pro své okolí.“

Po každém pacientovi následovala bezpečná dekontaminace ochranné obleku a prostor, kde došlo k odběru. Teprve potom mohl přijít na řadu další pacient.

„Dospělí odběry snesou, ale měl jsem trochu obavy z odběru vzorků u dětských pacientů,“ svějuje se zdravotník. „Ale všechno proběhlo bez problémů. Vysvětlili jsme jim, že tímto testem se prokáže, že nejsou nebezpeční pro jejich babičky a dědečky. Za odměnu jsme pro ně měli připravené bonbony, pexesa a omalovánky s vojenskou tematikou. Bylo znát, že někteří vidí vojáka poprvé na vlastní oči, takže z toho měli vlastně zážitek, na který nezapomenou,“ usmívá se záchranář.

Se všemi odebranými vzorky museli zdravotníci manipulovat s velkou opatrností a zachovávat všechny bezpečnostní postupy. Zvlášť velký důraz byl kladen na manipulaci se zkumavkou s odebraným vzorkem, kterou museli dekontaminovat, aby po vyjmutí zkumavky z obalu nedošlo k přenosu viru v laboratoři, kde se vzorky dále vyhodnocovaly.

Každý večer, kromě víkendu, vzorky putovaly do laboratoře. „Vzorky totiž vydrží v chladicím boxu 48 hodin, aniž by došlo k jejich poškození a špatnou manipulací i k ovlivnění konečného výsledku,“ vysvětluje zdravotník.

Zkušenosti z misí i ze záchranky

Jako záchranáři slouží oba dva vojenští zdravotníci přes pět let. Působí v rámci integrovaného záchranného systému jak u pozemní, tak i u letecké záchranky. Mohli tedy přímo v terénu vidět koronavirová opatření, která se zavedla v rámci záchranné služby a srovnávat je se zaběhnutými vojenskými postupy.

„To jsou další zkušenosti a přínosy, které si z této mimořádné krizové situace odnášíme,“ konstatuje nadrotmistr P. U. „Po prvním náporu jsme měli i docela volno. Byla škoda tu jen tak sedět, tak jsme i toto místo využili k utužování fyzicky. Kliky a dřepy se dají dělat všude, takže jsme se hecovali, kdo koho trumfne.“

Vojenští záchranáři působí nejen v rámci České republiky, ale oba dva mají za sebou účast v několika zahraničních operacích.

„Já dvakrát Afghánistán, kolega třikrát Afghánistán na různých místech,“ vypočítává nadrotmistr P. U. „Máme také zkušenosti z humanitární mise, kdy jsme pomáhali slovinské armádě se zvládnutím davu běženců putujících do Německa a do dalších evropských zemí. Poslední naší misí byl Irák, každý na jiné pozici a v jiném týmu. Ale jsme rádi, když jsme nasazení spolu. Známe se spoustu let. A při nebezpečných situacích víme, že jeden druhého podrží. I tady na tomto odběrovém místě je nutná souhra a důvěra. V oblékání ochranných prostředků, v následné dekontaminaci, musíme věřit jeden druhému. Proto strach a obavy u nás nemají šanci.“

Text a foto: Jana Deckerová

**Plukovník Jaroslav Medek:
Koordinace v krizovém
období je náročná, vojáci
ale odvádějí skvělou práci**

Profesionálové na svém místě

O nasazení vojsk v Moravskoslezském kraji, logistické podpoře, spolupráci se státní správou a samosprávou a nových zkušenostech jsme hovořili s ředitelem Krajského vojenského velitelství Ostrava plukovníkem Jaroslavem Medkem.

V Moravskoslezském kraji bylo v souvislosti s koronavirovou pandemií nasazeno více jak 160 vojáků. Jaké konkrétní úkoly plnili?

V současné době je v Moravskoslezském kraji (MSK) nasazených šest skupin vojáků, kteří plní různé úkoly spojené s bojem proti koronaviru. Nejdéle zde působí nejpočetnější skupina vojáků, která operuje na státní hranici s Polskou a Slovenskou republikou a zabezpečuje plnění úkolů Policie České republiky. Druhou skupinu vojáků tvoří odběrové týmy, které pomáhají Krajské hygienické stanici (KHS) a zdravotnické záchranné službě (ZZS) s prováděním odběrů u občanů diagnostikovaných jako potenciálně pozitivní nedisponujících vlastní dopravou. KHS předává informace na ZZS a ti následně odesílají mobilní odběrový tým k odběru vzorků a jejich následný převoz do příslušné laboratoře. Třetí skupinu vojáků tvoří studenti medicíny Univerzity obrany. Ti pomáhají hygienikům s prováděním řízených rozhovorů s občany, kteří telefonují na KHS. Zde s využitím prvků chytré karantény probíhá pohovor a následně možné sestavení trasy a průsečíků s kým se uvedený občan mohl setkat. Čtvrtou skupinu vojáků tvoří příslušníci stacionárního odběrového místa v nemocnici Havířov. Ti plní stejné úkoly jako mobilní odběrové týmy pouze s tím rozdílem, že občané přijedou na toto stacionární místo. Pátá skupina vojáků pomáhá v Alzheimerově centru v Ostravě (ACO). Plní zde širokou škálu

prací, při kterých napomáhají personálu v boji s nakažou COVID-19 v tomto centru. Plní úkoly úklidové, dezinfekční, pomocné práce v kuchyni, pomoc s hygienou klientů, převlékání postelí a klientů a podobně. Všechny tyto činnosti provádějí pod dozorem odborně vyškoleného personálu centra. Poslední skupinou je dekontaminační tým, který využívá svých zkušeností k tomu, aby se v ACO situace co nejdříve stabilizovala a kontrolu nad činností centra mohli převzít opět zaměstnanci centra. To se po společné snaze 5. a 6. skupiny daří.

Jak hodnotíte jejich práci?

Musím říci, že to jsou všechno profesionálové na svém místě. Přitom mnozí z nich tyto úkoly před pandemií neplnili a ani plnit nemohli. Ať už je to péče o klienty v Alzheimerově centru v Ostravě nebo je to činnost studentů UO na Krajské hygienické stanici. Nejen jim patří velké poděkování za jejich nasazení, přístup k plnění uložených úkolů a jejich kázeň. A to poděkování patří i příslušníkům KVV Ostrava, kteří je podporují a vytvářejí jim podmínky pro plnění úkolů.

Jak jste se dokázali vypořádat s logistickým zabezpečením?

Logistické zabezpečení je ze všech činností asi nejsložitější a nejkomplicovanější. Boj s koronavirem začal naprosto nečekaně, bez žádné přípravy. V organizační struktuře KVV je pouze malá skupina personálu, která se

musela vypořádat s potřebami na nás kladenými. Konkrétně zabezpečit ubytování, stravování, vybavení materiálem, zásobování nasazených vojáků a podobně. Zde se opět v mnoha případech osvědčila otevřená komunikace s místními samosprávami, které nám pomohly nejen zajistit bezplatné ubytování, ale i vyhledat vhodné stravovací subjekty. Otevřenost občanů, organizací a zařízení v MSK mne přesvědčila o tom, že zde žijí lidé, kteří mají svůj kraj rádi a kteří se o něj chtějí společně starat.

Jak hodnotíte spolupráci se státní správou a samosprávou?

Spolupráce s místní správou a samosprávou je v době řešení koronavirové krize, ale i před ní na velmi vysoké úrovni. Na tom má bezesporu zásluhu předcházející ředitel, ale koronavirová krize mne donutila poznat také lidi, se kterými bych se patrně nikdy nepotkal. Nejvíce si vážím obětavosti, nasazení a činnosti hejtmana MSK pana profesora Ivo Vondráka. Dále musím konstatovat, že moji siloví partneři – ředitel HZS MSK brigádní generál Vladimír Vlček a ředitel Krajského ředitelství policie ČR brigádní generál Tomáš Kužel jsou lidé, kteří vědí, jak mají svoji práci dělat a dělají ji dobře. Takže spolupráci v rámci krizového řízení hodnotím jako velmi dobře organizovanou, koordinovanou a promyšlenou.

Domino

Od 11. května 2020 jsou v provozu opět všechny dětské skupiny Ministerstva obrany. V souvislosti s epidemiologickou situací byl ve většině dětských skupin od poloviny března provoz přerušen. Ne všechny dětské skupiny byly ale mimo provoz. Například v Táboře byla dětem a rodičům skupina k dispozici po celou dobu mimořádných opatření a ve Staré Boleslavi byla uzavřena pouze týden z provozních důvodů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo dokument, který jasně upravuje podmínky provozu mateřských škol v době, po kterou bude ještě třeba dodržovat epidemiologická opatření a doporučení. V praxi to znamená, že s dětmi bude naplánováno co nejvíce venkovních aktivit v areálu skupiny, úklidový personál byl poučen o nezbytném postupu při úklidu, budou dezinfikovány povrchy a budou se používat dezinfekční gely. Děti ani personál v zařízení již roušky nosit nemusí, naopak doprovázející osoby musí mít roušky, dodržovat dvoumetrové odstupy a další platná nařízení.

Události posledních dnů a týdnů ukazují, jak snadno, rychle a nečekaně může dojít v životě každého z nás k situaci, na níž nejsme připraveni a která dokáže změnit život člověka od základu. Nikdo si v každodenním koloběhu nepřípouští, že by se to mohlo stát právě jemu. My, tady v KTC Koulikoro v Mali, si to připouštíme a uvědomujeme. Jsme živí, zdraví a brzy se vrátíme domů ke svým blízkým. Každý voják nemá takové štěstí a osud mu do cesty hodí pořádné břemeno, které třeba nemůže sám unést a zvládnout. Chtěli bychom takovým lidem, kteří jsou jedni z nás, pomoci. Proto jsme si vybrali Vojenský fond solidarity a rádi jsme do něj přispěli finanční částkou 67 300,- Kč. Ať to pomůže potřebným a ať to nikdy nepotřebujeme využívat my! Opatrujte se! Příslušníci 2. jednotky ochrany Koulikoro 2. úkolového uskupení AČR Mali.

Příslušníci kurzu základní přípravy v jeho průběhu darovali finanční prostředky a šanci druhým na přežití. I v této náročné a nepříznivé situaci se na Velitelství výcviku – Vojenské akademii ve Vyškově podařilo vycvičit další bezmála čtyři stovky mužů a žen, kteří tak posílí profesionály na útvarech a zařízeních napříč Armádou České republiky. Skvělou zprávou pro nás je informace o tom, že se nováčci už na samém začátku své kariéry zapojují do podpory Vojenského fondu solidarity. V průběhu jejich tříměsíčního základního výcviku se zapojili hned do dvou významných projektů solidarity. Prvním počinem byla finanční sbírka do Vojenského fondu solidarity, kdy mezi sebou nováčci u Úseku základní přípravy VeV-VA vybrali úctyhodných 44 329 korun. Další dobročinnou aktivitou pak bylo zapojení se do projektu Armáda dává naději, kdy 104 vojinů a vojínek rozšířilo během jediného dne řady Českého národního registru dárců dřevě.

Ve věku 92 let zemřel 14. května 2020 účastník Pražského povstání, politický vězeň a poslední předseda Svazu Pomocných technických praporů – Vojenské tábory nucených prací ČR Jan Decker. Po únoru 1948 se zapojil do protistátní skupiny Pravda z vítězů, která byla napojená na odbojovou skupinu generála Karla Kutlvašra. V prosinci 1948 byl vyloučen ze školy a zatčen Státní bezpečností. Byl obviněn z velezrady a nakonec odsouzen za neoznámení trestného činu k půlročnímu vězení. V letech 1950–1952 sloužil u Pomocných technických praporů v Mimoni a v Praze. Aby se vyhnul mimořádnému prodloužení vojny, podepsal pracovní závazek na deset let do Konstruktivy Praha. Zde pracoval jako stavební dělník a betonář, od roku 1962 jako plánovač. V roce 1970 přešel do podniku Výstavba hlavního města Prahy, kde zůstal až do důchodu. Předsedou Svazu PTP-VTNP byl od roku 2012 až do jeho ukončení v roce 2016.

Náčelník Generálního štábu Armády České republiky armádní generál Aleš Opaata se zúčastnil videokonference Vojenského výboru NATO. Generálové jednali o nasazení jednotek v zahraničních operacích, aktualizaci koncepčních dokumentů a opatřeních aliančních armád v boji proti koronaviru. Zároveň se hovořilo o významu aktivit ke snížení dopadů pandemie COVID-19 v kontextu informačních, kybernetických a teroristických hrozeb. Byla zdůrazněna klíčová odpovědnost NATO, aby se krize zdravotní nestala krizí bezpečnostní. Generálové diskutovali o operačním nasazení NATO, zejména působení vojsk na území Afghánistánu a Iráku. V souvislosti s vývojem aktuální situace a možné druhé vlny šíření pandemie se shodli na pokračování operací, misí a dalších aliančních aktivit. V návaznosti na mírová jednání se Aliance dohodla na snižování přítomnosti svých vojsk v Afghánistánu.

Obnovení výuky v jazykových kurzech

Od roku 2017 zabezpečuje Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit v deseti lokalitách kurzy anglického jazyka. V souvislosti s vyhlášením nouzového stavu vládou České republiky v březnu letošního roku kvůli nebezpečnému onemocnění COVID-19 a na základě rozhodnutí hlavní hygieničky Ministerstva obrany byly tyto kurzy přerušeny. Od 11. května 2020 tyto jazykové kurzy opět fungují. Proč došlo k jejich přerušování, zda během této doby fungovala výuka alespoň v omezené on-line podobě, jak fungují obnovené kurzy a kdy posluchači absolvují závěrečné zkoušky – na to vše jsme se zeptali zástupce ředitele Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit a zároveň náčelníka odboru profesního rozvoje plukovníka Tomáše Kembického.

Naše agentura zajišťuje jazykové vzdělávání v deseti lokalitách po celé republice. V devíti případech probíhá jazykové vzdělávání na půdě konkrétních útvarů, např. v Čáslavi, Náměšti nad Oslavou, Hranicích nebo Pardubicích, ale působíme také ve dvou lokalitách v Praze. Jednou z nich je Praha 9, kde výuka probíhá v prostoru 24. zDL Praha-Kbely a pak také Praha 6, kde působíme v objektu Agentury služeb. V této lokalitě výuku zajišťujeme pro zaměstnance organizačních celků dislokovaných v Praze.

Výuku realizují naši lektori – zaměstnanci Agentury profesního rozvoje a podpory

aktivit, kteří jsou zařazeni na místech vojáků z povolání i občanských zaměstnanců, a to dvěma způsoby. Jednak je to formou jazykových kurzů, které probíhají prezenční formou každý den od pondělí do pátku šest hodin denně. Další formou jsou poté konzultace pro jednotlivce a malé skupinky posluchačů.

Jak ovlivnila opatření vyhlášená v souvislosti s koronavirem oblast jazykových kurzů, které zajišťuje vaše agentura?

Na základě rozhodnutí hlavní hygieničky MO jsme v první polovině března ukončili výuku ve

všech lokalitách tak, abychom naplnili všechna opatření k zabránění šíření nebezpečného viru. Následně jsme kontaktovali velitele útvarů v jednotlivých lokalitách našeho působení a domluvili jsme se s nimi, že v rámci přijatých opatření nemůže výuka probíhat v dosavadní podobě. Útvary začaly fungovat v omezeném personálním režimu po určitých skupinách tak, aby se eliminovalo riziko šíření viru. S veliteli útvarů jsme se proto domluvili, že výuka bude pokračovat pouze distanční formou. Na základě toho jsme od našich lektorů zjistili, jakými komunikačními kanály mohou realizovat distanční výuku. Jednalo se především

o telefonické a e-mailové spojení, většina z nich také mohla poskytnout i další komunikační nástroje jako je Skype nebo WhatsApp. Tyto údaje jsme poskytli velitelům a personálním pracovníkům útvarů, aby se s nimi mohli zájemci z řad zaměstnanců spojit a i v této složité době pracovat na zvýšení úrovně své znalosti anglického jazyka.

Jakou podporu a v jaké formě poskytovali lektori posluchačům v době, kdy kurzy bylo nutné přerušit?

Prioritou bylo zajištění podpory posluchačům zaměřené především na udržení znalostí v takové míře, aby po obnovení kurzů mohli navázat na předchozí výuku. Určitě bude výpadek u posluchačů znát, proto bylo důležité procvičování a zadávání úkolů z důvodu minimalizace dopadů přerušení výuky. V dalších lokalitách se postupovalo individuálně v závislosti na zájmu ze strany zaměstnanců. Zájemci o výuku individuálně kontaktovali jednotlivé lektory, aby si dohodli způsob komunikace. Někdo preferoval udržování znalostí formou konverzací, a společně s lektorem se dohodli na nějaké formě, kdy se mohli slyšet, další potřeboval trénovat psaní textů a stačila mu zpětná vazba lektora. Jiný posluchač chtěl pouze zadávat úkoly, které po splnění lektorovi zaslal. Bylo to opravdu velmi individuální a zájem posluchačů se v jednotlivých lokalitách a u jednotlivých útvarů lišil a nebyl z mnoha pochopitelných důvodů zvláště velký. Některé útvary byly hned od počátku nasazeny při střežení hranic, jiné plnily další úkoly v boji s koronavirem. Mnoho zaměstnanců je také rodiči malých dětí a po uzavření mateřských a základních škol museli zůstat s dětmi doma. Situace byla v každém místě velmi specifická.

Od kdy budou kurzy obnoveny a jaký to bude mít vliv na závěrečné zkoušky?

Obnovení výuky bylo opět podmíněno rozhodnutím hlavní hygieničky Ministerstva obrany, která v současné době povolila vzdělávací akce v počtu do 20 účastníků. Tuto podmínku naše kurzy splňují. Samozřejmě jsou také stanoveny další podmínky, které je nezbytné při výuce dodržet. U vstupu do místnosti je připravena dezinfekce, účastníci rozmístění s dvoumetrovými rozestupy a po celou dobu výuky musí posluchači i lektor používat ochranné pomůcky tak, aby měli zakrytý nos a ústa. Z tohoto titulu jsme pro lektory zajistili ochranné štíty, abychom jim vytvořili co nejlepší podmínky pro realizaci výuky.

Ze čtyř přerušovaných kurzů se výuka obnovila ve třech z nich, a to od 11. května. Na základě rozhodnutí odboru řízení lidských zdrojů sekce státního tajemníka MO jsme přerušené kurzy prodloužili o jeden až dva týdny v závislosti

na druhu kurzu. Po absolvování stanovené hodinové dotace včetně výše zmíněného prodloužení budou kurzy ukončeny a posluchači absolvují jazykovou zkoušku podle normy STANAG 6001. V tuto chvíli máme již ve spolupráci s Centrem jazykového vzdělávání Univerzity obrany naplánované termíny zkoušek, které se budou konat v Brně. Také zkoušky proběhnou za dodržení přísných hygienických opatření. V jednom případě nebylo možné přerušit kurz obnovit, protože posluchači, kteří v něm byli zařazeni, jsou vyčleněni pro plnění jiných úkolů a nemohou se do něj vrátit. Tito posluchači budou mít v budoucnu možnost absolvovat stejný kurz.

V dalších šesti lokalitách jsme 11. května zahájili nové kurzy, které budou probíhat až do 22. července při dodržení stejných podmínek a opatření jako přerušené kurzy. Ve většině lokalit jsme však museli z důvodu dodržení stanovených rozestupů snížit plánovanou kapacitu kurzů.

Text: Jana Deckerová, foto: APRPA

Pokyny pro jazykové kurzy vycházející z rozhodnutí hlavní hygieničky rezortu MO v době mimořádných opatření.

1. Mezi účastníky vzdělávací akce musí být zachován rozstup dvou metrů
2. Přestávky se stanovují častěji
3. Místnost se pravidelně větrá
4. Při vstupu do místnosti probíhá dezinfekce rukou /zabezpečuje APRPA
5. Po celou dobu se používají ochranné pomůcky dýchacích cest /zabezpečuje si každý účastník sám

Praha – Domov seniorů
Bethesda

Armádní chemici v akci

Na základě nařízení vlády o povolání vojáků k plnění úkolů v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2 od pondělí 16. března 2020 od 19:00 posilovali vojáci Armády ČR příslušníky Policie ČR v plnění jejich úkolů na státních hranicích. Mezi těmito jednotkami byli i vojáci 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce. Postupně se začali vojenští chemici zapojovat i do dalších úkolů. Podívejte se, v jakých lokalitách je bylo možné zahlédnout.

„První nasazení chemiků bylo v operaci OKO, kdy šest našich vojáků tvořilo součást společných týmů s příslušníky Policie ČR při kontrolách na hranicích,“ říká tiskový a informační důstojník 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany poručík Pavel Tichý a dodává, že v prvních třech čtrnáctidenních rotacích se vystříдалo celkem 18 vojáků a ve čtvrté jich už bylo nasazeno 59.

Nasazení v chytré karanténě

Projekt chytré karantény má po zrušení plošných opatření zabránit šíření epidemie COVID-19 a pomoci co nejdříve se vrátit k běžnému životu v České republice. Má zrychlit a zpřesnit postupy hygienické služby při identifikaci nakažených s využitím digitální technologie. Zrychlit proces diagnostiky

a testování, zvýšit laboratorní kapacity a snížit počet nakažených.

Projekt je meziresortní spoluprací mezi Ministerstvem zdravotnictví, obrany a vnitra a dále Armády České republiky, Policie České republiky a Hasičského záchranného sboru. Armáda poskytla nejen zázemí pro Centrální řídicí tým a zdravotnické a analytické specialisty, ale také velkou část personální síly. Ať už zdravotníci do mobilních odběrových týmů, mediky z University obrany na pomoc krajským hygienickým stanicím a také chemiky k posílení hasičských jednotek.

Začátkem dubna byli liberečtí chemici připraveni se svými dezinfekčními týmy působit po celé republice, kterou si rozdělili do třech regionů. Byli tak dislokováni ve třech měsících – Liberci, Olomouci a Bechyni. „Chytrá

karanténa má pomoci bezpečnému uvolňování plošných omezení pohybu obyvatel. Má izolovat jen ty, kteří přišli do kontaktu s nakaženými a to v co nejrychlejší čas, což je v tomto případě klíčové,“ informuje poručík Tichý. „Odřady v Liberci, Bechyni i Olomouci tvořilo vždy 17 vojáků, kteří se střídali v desetidenních cyklech, a další týmy byly připraveny v záloze k okamžitému nasazení.“

Každý odřad je schopen dezinfikovat lidi, materiál i techniku. K aktivaci týmu stačí od vydání pokynu maximálně hodina. „Týmy mají k dispozici dekontaminační automobil ACHR-90, který je možné využít zejména k dezinfekci ploch a techniky. Na běžnou dezinfekci materiálu a osob, která byla nejčastější, používají ruční postřikovač umístěný na zádech,“ pokračuje tiskový a informační důstojník. „Vojáci

používají protichemické ochranné oděvy, díky kterým mohou působit v jakémkoliv prostředí. Mohou jít všude tam, kde je to určeno.“ Každý ze tří odřadů měl na starosti určenou část republiky. Například liberecký odřad působil od Hradeckého po Karlovarský kraj.

Chemici působili po celé republice

Dezinfekční odřady byly připraveny na vyžádání pomoci kdekoli na území České republiky. Během nouzového stavu vyjížděli každý týden liberečtí vojáci k plnění úkolů souvisejících s pandemií virové choroby COVID-19.

„Vojáci z odřadu SEVER v Praze dezinfikovali mobilní odběrový tým po hromadném odběru biologických vzorků v domově seniorů Bethesda v Horních Počernicích a poté ještě po dvou hromadných odběrech na Hagiboru a na České poště v Praze 5,“ informuje poručík Tichý. Samozřejmostí byla i pravidelná dezinfekce ubytovacích prostor v libereckých kasárnách pro směny vojáků, kteří se střídali v rámci operace OKO na posílení policie ČR v jejich úkolech na státních hranicích.

Na jihu republiky zasahoval dezinfekční odřad v Českém Krumlově, opět po odběru biologických vzorků v domově seniorů, a pak plošně dezinfikoval polikliniku v Českých Budějovicích.

Třetí nasazený tým chemiků byl využit k dezinfekci zdravotního zázemí v obci Litovel, kde dezinfikovali stanoviště lékaře pro lékařské prohlídky a odběry v rámci karantény obcí v Olomouckém kraji. „Nejnáročnějším úkolem odřadu VÝCHOD byla plošná dezinfekce Vojenské nemocnice v Olomouci o celkové výměře 2500 metrů čtverečných,“ konstatuje

Mariánské Lázně
– Nemocnice

Tichý a dodává, že liberečtí chemici se podíleli i na dezinfekci v nemocnici v Mariánských Lázních a v Alzheimercentru Ostrava, aby byl zajištěn chod krajských sociálních zařízení. Mimo tyto jejich hlavní úkoly dezinfikovali devět kontejnerů po nasazení na hranicích v areálu Centra podpory operací v Pardubicích a pomáhali stavět stany pro odběrové místo v Krajské nemocnici Liberec, včetně osvětlení, vytápění a rozvodu elektroinstalace. Zároveň se jedenáct skupin chemiků podílelo na přepravě ochranných pomůcek pro jedenáctileté oddělení Policie České republiky.

Text: Jana Deckerová, foto: por. Pavel Tichý

Praha – Pošta

Praha – Hagibor

Vojenská policie pomáhá i v době
pandemie koronaviru

Vždy jsou u toho

Jeden z prvních úkolů, které Vojenská policie v souvislosti s výskytem koronaviru plnila, bylo střežení rizikových oblastí a budování a zabezpečení ochrany odběrového místa v oblasti Litovle, kde tak posílila Policii České republiky. Zajišťovala tedy bezpečnost odběrového místa a uzavřenou oblast, aby se nikdo nepovolaný nedostal ven ani dovnitř. Vojenská policie ale byla přítomna i na dalších místech a plnila důležité úkoly, které jsou také neméně potřebné.

Příslušníci Vojenské policie v Litovli odvedli skvělou práci. Ocenil je za to i hejtman Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk: „Každou chvíli v duchu děkuji za to, jak úžasné profesionály kolem sebe mám. Během pár hodin dokázali zajistit, postavit a personálně zabezpečit odběrné stanoviště a lékařskou pohotovost na hranici s uzavřenou oblastí,“ uvedl hejtman Okleštěk. Pod ochranou Vojenské policie také probíhal proces letecké přepravy pro doplnění zdravotnického materiálu. Nákłady

obsahovaly roušky, respirátory, ochranné obleky, brýle a testy na koronavirus. Vojenští policisté byli přítomni u vykládek a následně doprovázeli armádní konvoje, které distribuovaly zdravotnický materiál na patřičná místa. Vojenská policie prováděla v areálu Agentury služeb Ministerstva obrany jako opatření proti nálezům měření teploty. Dále pak v rámci operace OKO působila na Vojenských lázeňských a rekreačních zařízeních, která fungovala jako karanténní místa pro příslušníky AČR určené

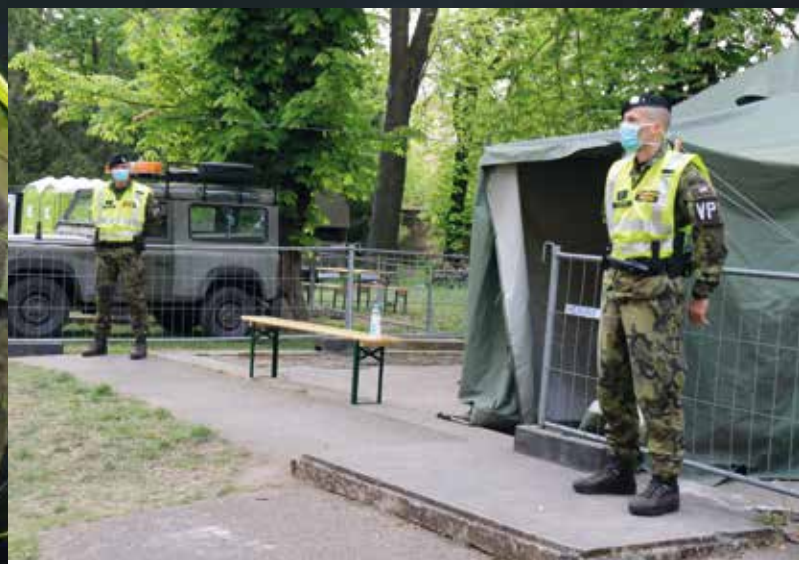

k zajištění bezpečnosti na státních hranicích. Zajišťovala zde policejní dohled se zaměřením na prevenci.

Chytrá karanténa

Vojenská policie byla začleněna i do chytré karantény. Zabezpečovala doprovody dekontaminačních odřadů jednotek chemického vojska. Konkrétně od 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany VP dorazilo prostřednictvím sociálních sítí poděkování: „Bez nich by to nešlo! Abychom se dostali co možná nejrychleji a bezpečně do místa plnění úkolů v rámci chytré karantény, pomáhají nám kolegové od Vojenské policie. A my jim za to děkujeme!“ Vyčleněna byla dále jednotka určená primárně pro nasazení k zajištění policejní ochrany specializovaného zdravotnického zařízení Armády České republiky, Centra biologické ochrany Těchonín.

Vojenská policie se stejně jako armáda podílela i na realizaci studie kolektivní imunity organizované resortem zdravotnictví. Na devíti odběrových místech v Praze, Brně, Olomouci, Litoměřicích, Uničově a Litovli zajišťovali bezpečnost a společně s Policií ČR a Městskou policií dohlíželi na dodržování kázně v místech určených pro testování.

Pomáhá i oddělení doprovodu

Odběrové místo v Praze v Kateřinské se stalo místem plnění úkolů mimo jiné rotmistr J. Š. a rotmistr J. V. z Ochranné služby – odd. doprovodu. Oba byli mimořádně nasazeni pro posílení jednotek VP, protože kvůli koronaviru byly zrušeny všechny zahraniční delegace a návštěvy. Ve spolupráci s MP a PČR zajišťovali bezpečnost a ochranu odběrného místa a okolí. Nepřetržitá služba zahrnovala dvanáctihodinové směny a to od počátku odběrů, až po ukončení. Celkem šlo o týdenní nasazení.

Ocenění nadačního fondu

Nadační fond Ozbrojených složek ČR se během koronavirové krize snaží podporovat všechny členy složek, které jsou v přímém nasazení. Podpora tedy přišla i pro Vojenskou policii. Sladké na energii, nápoje na výdrž, roušky jako ochrana, to vše putovalo k vojenským policistům v první linii. Bylo toho dokonce tolik, že se příslušníci VP rozhodli vzdát části darů a podpořit pražskou porodnici U Apolináře. Pro VP šlo o možnost podpořit lékaře, porodní asistentky, i celý zdravotnický personál. „Jako

projev díky se budeme nadále snažit dělat naši práci, jak nejlépe dovedeme a pomáhat přivádět na svět děti a možná i malé vojenské policisty a policistky. Děkujeme – jsme v tom společně,“ uvedli zástupci porodnice.

*Text: npor. Nikola Hájková, Michal Voska,
foto: Jana Deckerová*

Jedním z nejlevnějších, ale velmi účinných prostředků asymetrické války je informační a ideologické působení

Vedení hybridní války

Během tzv. „hybridní války“ jsou využívány různé prostředky a aktivity, které jsou použity zpravidla ve vzájemné konektivě proti zvolenému subjektu k dosažení vytyčených cílů. Ne vždy bude využita celá škála možností, jež mohou zahrnovat i aktivity ozbrojených sil. Jedním z nejlevnějších, ale velmi účinných prostředků hybridní války je informační a ideologické působení. Za určitých podmínek mohou být některé informace či jejich výklad použity velice efektivně. Zejména tam, kde není důvěra v politiky, státní instituce a média, lze očekávat, že různé podvržené informace a ideologie budou mít na společnost daleko větší vliv. Pro odolnost společnosti, a tedy i státu proti nepřátelskému informačnímu působení bude sehrávat významnou roli společenské klima. To se vytváří delší dobu

a má na ně vliv zejména oficiální politika státu, státní instituce (především vzdělávací), média, neziskové organizace, mezinárodní a ekonomická situace a zanedbatelná není ani výchova v rodině.

Kdo využívá hybridní působení?

Prosazování národních nebo vlastních zájmů všemi dostupnými prostředky je staré jako historie lidstva a postupem doby se pouze zdokonaluje. Díky novým technologiím, ale také globalizaci světa dochází k výrazně vyššímu účinku politického a ideologického působení. Můžeme sledovat, jak ekonomicky vyspělé země neváhají využít svůj ekonomický potenciál k prosazování svých zájmů. A v případě, že selžou politické a ekonomické nástroje, nastupuje vojenská síla. V minulosti

se používal termín politika dělových člunů, která byla v historickém kontextu spojena s politikou evropských mocností a USA vůči východní Asii v 19. století. Tato politika je však uplatňována stále a stejně jako v minulosti je podmíněna ekonomickou a vojenskou silou. Hybridní válku bude pravděpodobně intenzivněji využívat slabší strana konfliktu, jež si nemůže dovést plnohodnotně čelit útočnickovi vlastními ozbrojenými silami. Konflikt, ve kterém slabší strana využívá všech dostupných prostředků k odvrácení porážky či dosažení cílů jako např. omezené bojové/diverzní operace, teroristické a kybernetické útoky, narušování morálky protivníka nebo získávání mezinárodní podpory a sympatií na svou stranu apod., označujeme také termínem „asymetrická válka“. Příkladem této války

z poslední doby je odpor Islámského státu (IS) vůči USA, Rusku, syrskému režimu a dalším státům a subjektům zapojeným do konfliktu. Kromě vlastních ozbrojených sil zde IS umně využíval náboženskou ideologii, propagandu, kybernetické útoky či záměrné šíření strachu spojené nejen s teroristickými útoky, ale také s nastavením přísných náboženských pravidel na ovládaném území.

Pokud nebude naše počínání důvěryhodné, a to nejen v rámci vnitřních záležitostí, ale také v mezinárodním měřítku, nebudou mnohdy finančně náročná opatření proti působení nepřátelských aktivit fungovat. V řadě případů se některá protipatření mohou ukázat jako neúčinná, pokud vlastní politická garnitura nedokáže naplnit očekávání svých občanů, což se výrazně, pro někoho neočekávaně, projeví během krizových událostí. Jednou z nich je bezesporu ohrožení státu.

Záleží tedy zejména na politicích, státních institucích a médiích, jak budou občané vůči svému státu loajální a zda budou ochotni také v případě potřeby za svůj stát bojovat.

V poslední době jsme rovněž neustále ohrožováni kybernetickými útoky, jež budou jedním z neúčinnějších prostředků hybridní války. Až dojde ke skutečnému kybernetickému útoku velkého rozsahu, jeho provedení bude rychlé, systematické. Jak velké následky bude mít, bude záležet na našich opatřeních. Prostředky pro hybridní aktivity se budou stále více přesouvat do vesmíru. Nejvyspělejší státy již dnes disponují značnými schopnostmi získávat z tohoto prostoru informace, a stále tak zvyšují své kapacity pro efektivní provádění hybridních operací. Přes různé dohody lze předpokládat, že se ve vesmíru brzy objeví i nové bojové systémy. Škála a rozsah vojenských schopností se budou vyvíjet spolu s novými technologiemi a možnostmi jednotlivých států či uskupení. Ten, kdo získá

náskok, bude mít v ruce významný prostředek s bezprostředním vlivem na realizaci svých politických a ekonomických zájmů. Jaká však bude realita, lze jen obtížně předvídat, ale jisté předpoklady si vytváříme sami.

Co očekávat do budoucna?

Především bychom měli porozumět minulosti, odhalit jisté zákonitosti a trendy vývoje a faktory, jež je budou ovlivňovat, jako např. nové technologie. Ty dodají rozvoji světa další impulz a dynamiku. Pro odhalení budoucího vývoje lze využívat analýzy současné situace a predikce dalšího vývoje vytvořené pomocí různých metod jako např. SWOT analýzy či metody scénářů budoucnosti. Zřejmě nebudeme schopni předvídat neočekávané události, jako je např. současná pandemie koronaviru, musíme s nimi však počítat. Právě události globálního významu, které se dají obtížně predikovat, mohou výrazným způsobem ovlivnit předpokládaný vývoj. Tyto události mohou změnit i myšlení lidí a společnosti a jejich priority. Možná si pak lidé, včetně politiků, také uvědomí význam vzájemné komunikace a pochopení. Existuje rčení, že tam, kde se obchoduje, se neválčí.

Zatím to však vypadá tak, že dodržování mezinárodního práva bude mít stále více deklarativní charakter poplatný momentální situaci. Většina dohod bude pravděpodobně dodržována jen v případě, že budou odpovídat skutečným zájmům smluvních stran či na základě politického tlaku, včetně hrozby použití silových prostředků. Bude důležité nenechat se zavléci do války kvůli historickým křivdám nebo mocenským ambicím. A právě skutečnost, že budoucnost lze obtížně předvídat, jen rozšiřuje alternativy, na něž se musíme připravit.

Text: Pavel Lipowský, ilustrační foto: archiv

Představujeme příslušníky
aktivní zálohy a jejich profese

Záložníci pod lupou

**Monika Kúbelová, pochází z Kralovic,
narozena 3. 4. 1994 v Plzni, kde nyní žije**

Monika v době vydání tohoto červnového čísla dělá státnice. Dálkově studuje VŠ regionálního rozvoje a Bankovní institut – Ambis, obor Bezpečnostní management, v tomto oboru bude bakalářem a navazuje hned na magisterské studium. Plzeňsko je jí domovem, pochází z Kralovic, kde vyrůstala a žila do svých 22 let. Nyní žije v Plzni.

Civilní profese

V civilu pracuje Monika krátce přes rok jako asistentka vedení společnosti ve firmě GIS Production s. r. o. Práce ji baví, má skvělý kolektiv a vychází jí tam velmi vstříc jak s armádou, tak se školou. Začala zde pracovat po neúspěšném absolvování kurzu základní přípravy (KZP) k profi armádě. Ten nedokončila kvůli zranění menisku, po kterém musela

ze zdravotních důvodů kurz ukončit. Má ráda sport, hlavně fitness, běh a pěší výlety.

Vztah k armádě

V armádním prostředí vyrůstá takřka od malička, otec je zapálený fanoušek a již v sedmi letech absolvovala svá první Bahna. Vztah k armádě má velmi kladný, zajímá ji celková historie i současnost. Baví ji učit se novým věcem, vzdělávat se, a to prostředí armády nabízí. Vždy si přála dělat něco, co má smysl, a to je pro ni služba v armádě.

Kdy se o AZ dozvěděla

O AZ se dozvěděla sama při hledání možností, jak se dostat k AČR. Nastoupit na plný úvazek hned nechtěla, a tak AZ byla jasná volba. Po přečtení několika blogů o absolventech kurzů

pro AZ byla pevně přesvědčena, že do nich chce a udělá pro to maximum.

Motivace pro vstup

Větší impuls přišel na konci základní školy, kde proběhl nábor z rekručního střediska Plzeň. Ve 23 letech se Monika ze dne na den rozhodla, že půjde navštívit rekruční středisko a bude žádat o zařazení k AZ. Obratem jí vyšli vstříc, začalo půlroční kolečko a v červenci 2017 nastoupila na KZP ve Vyškově. Vždy ji fascinovalo, co naši vojáci dokázali a dokazují. K vojákům z povolání chová úctu a možnost sloužit u AZ pro ni byla možnost, jak se k těmto lidem přiblížit a něco se přiučit. Další cíl bylo dokázat si, že na to má a dokáže vystoupit ze své komfortní zóny.

Ohlasy okolí

Okolí reagovalo velmi kladně. Všichni se snažili pomáhat, jak to jen šlo, a byli jí velkou oporou. I přes počáteční strach rodiny zjistili, že není důvod, a že vše zvládne.

Pozice v AZ

Ihned při projevení zájmu k zařazení do AZ jí bylo nabídnuto místo střelce v hodnosti svobodnice. Místo přijala a byla šťastná, že bude moci sloužit u jednotky v Plzni. Od července 2017 slouží pod pěší rotou KVV Plzeň. Konkrétně v hodnosti desátnice jako zástupkyně velitele družstva pro 2. četnu. Velitel roty viděl její snahu a odhodlání pomáhat jednotce a navrhl povýšení. Tomu bylo na podzim roku 2019 vyhověno.

Četnost cvičení

Větší cvičení mají dvakrát do roka o délce 10–14 dní, dále i menší cvičení na 3–5 dní. Jejich četnost je velmi proměnlivá, ale pohybuje se to okolo tří ročně. KVV se snaží co nejvíce pomáhat, a tak nabízí různé kurzy, aby se záložáci na svých pozicích posouvali a vzdělávali. Četnost cvičení jí připadá vyhovující a vůči zaměstnavatelům férová.

Ohlasy vojáků z povolání

Dle Moniky se vojáci z povolání dělí na dva tábory. Jeden tábor je bere jako sobě rovné a druhý zatracuje. Naštěstí se ve svém okolí skoro vždy shledává s pozitivním ohlase. Vojáky velmi zajímá, jak to u AZ probíhá a obdivují je, že se při civilním zaměstnání ještě dobrovolně věnují armádě. Chovají se k sobě se vzájemnou úctou a pomáhají si. Zprvu se Monika bála, že ji jako ženu nebudou příliš akceptovat, ale hned při prvním kontaktu s vojáky z povolání byla vyvedena z omylu a velmi mile překvapena.

Pozice vojáka z povolání

AZ jsou pro ni přestupní stanicí. Již jednou se pokusila o vstup k vojákům z povolání, ale kvůli zdravotním problémům to bohužel nebylo možné. Ihned se vrátila k AZ a pokračovala ve své službě tam. Svým způsobem to tak mělo být, v klidu dodělala vysokou školu

a dotáhla do konce vše, co potřebovala. Nyní bude moci AČR nabídnout mnohem více, co se vzdělání a nasbíraných zkušeností týče. Ráda by uplatnila svůj vystudovaný obor, který se zabývá krizovými stavy a celkově bezpečnostním managementem. Je svobodná, bez závazků, není tedy nic, co by jí v tomto kroku omezovalo.

Na základě vyprávění Moniky Kübelové připravil Michal Voska, foto: archiv Moniky Kübelové

Puškové granáty stále v boji

Puškové granáty představují určitý evoluční mezistupeň mezi standardními ručními granátami a granátomety. Zatímco dříve šlo o relativně běžnou zbraň, dnes je používají již jen některé armády. O to zajímavější je proto zhodnotit, jaké jsou výhody a nevýhody takového řešení, popřípadě proč někteří uživatelé u puškových granátů i nadále setrvávají a počítají s nimi do budoucna.

První primitivní ruční granáty se v historii válečnictví objevily již ve starověku a raném středověku. Speciální granátnické útvary se začaly prosazovat v 18. století a během napoleonských válek, avšak ke skutečně masovému nasazení ručních granátů došlo až v první světové válce, kdy se dobře uplatnily proti nepřátelské pěchotě ukryté v zákopech.

Evropské země účastníci se „Velké války“ se začaly intenzivněji zajímat o vynález, s nímž poprvé experimentovala japonská armáda už během rusko-japonského konfliktu probíhajícího v letech 1904–1905. Důležitou výhodou nového technického řešení byl fakt, že k vystřelování puškových granátů postačovala obyčejná puška, již disponoval každý řadový pěšák, a nebylo třeba zavádět žádnou novou zbraň. Bylo pouze nutné k ústí hlavně připevnit specifický mechanismus: buď šlo o válcový držák, do nějž se umísťoval běžný, nijak nemodifikovaný ruční granát, nebo mohlo jít o upravený ruční granát opatřený plátěnými stabilizátory a vodícím tyčovým nástavcem zasouváním do hlavně a konečně to byly vroubkované nástavce prodlužující hlavně, na které se nasouvala dutá ocasní část granátu, opatřená stabilizačními ploškami. Zatímco puškové granáty tzv. tyčového typu zmizely

po první světové válce v propadlišti dějin, zbyvajících dva druhy vydržely ve výzbroji armád až do doby po druhé světové válce nebo i déle. Zpočátku byly k dispozici jen granáty se střepinovým účinkem, ovšem později se též objevily typy signální, zadýmovací i osvětlovací. S rozšířením tanků a obrněných vozidel za druhé světové války nepřátelené strany vyvinuly také puškové granáty působící proti těmto prostředkům kumulativním účinkem. V současnosti je škála nabízené munice ještě pestřejší, neboť vznikly i všelijaké zvláštní druhy náloží, například určené k vytváření průchodů ve zdech či zavřených dveřích budov.

Francie

V roce 1916 zařadila francouzská armáda do své výzbroje puškové granáty Viven-Bessièeres (v originálu „obus à fusil Viven-Bessièeres“). Jednalo se o výrobek vzešlý ze spolupráce průmyslníka Jeana Vivena a inženýra Calixte-Gustava Bessièrese. Granáty V-B byly na nepřítel odpalovány z válcového 50mm granátometu o hmotnosti asi 1,5 kg, uzpůsobeného k instalaci na pušky Lebel Fusil Mle 1886 nebo obdobné konstrukce. Jednotlivý kus vážil okolo 490 g (z čehož 60 g tvořila trhavina cheddrit) a při elevačním úhlu 80° dolétl na vzdálenost

85 m. Při náměru 45° se dostřel prodloužil až na 190 m. Model V-B sloužil francouzským vojákům až do druhé světové války.

V roce 1948 Francie zavedla nový puškový granátometný systém, složený z upravené pušky MAS 36 LG 48 (kdy zkratka LG 48 znamenala Lance-Grenade Mle 1948 čili granátomet vz. 1948) a granátu Grenade à Fusil Mle 1948. V případě použité munice šlo pouze o adaptaci zavedeného 50mm minometného granátu, u něhož byla nahrazena zadní část se stabilizačními ploškami jiným zakončením, vhodným pro nasazení na pušku MAS 36 LG 48. Tento zbraňový komplet začal být koncem 60. let zastaralý a o jeho náhradu se postarala nová řada puškových granátů Grenade à Fusil Mle 1952, Mle 1954, Mle 1956 a Mle 1961, popřípadě některý z jiných typů.

V současnosti se ve francouzských ozbrojených silách používají už jen dva druhy puškových granátů, a to Grenade à Fusil AC 58 (AC 58 značí AntiChar de 58 mm, tedy protitankový ráže 58 mm) a Grenade à Fusil AP/AV 40 (Antipersonnel/Antivéhicule de 40 mm, tj. kombinovaný protipěchotní/protivozidlový ráže 40 mm), jež jsou předurčené ke střelbě z útočné pušky FAMAS. Jelikož je však tato zbraň v současné době nahrazována puškami Heckler & Koch

Jedním z prvních puškových granátů byl francouzský model Viven-Bessièeres, který byl zařazen do služby v roce 1916.

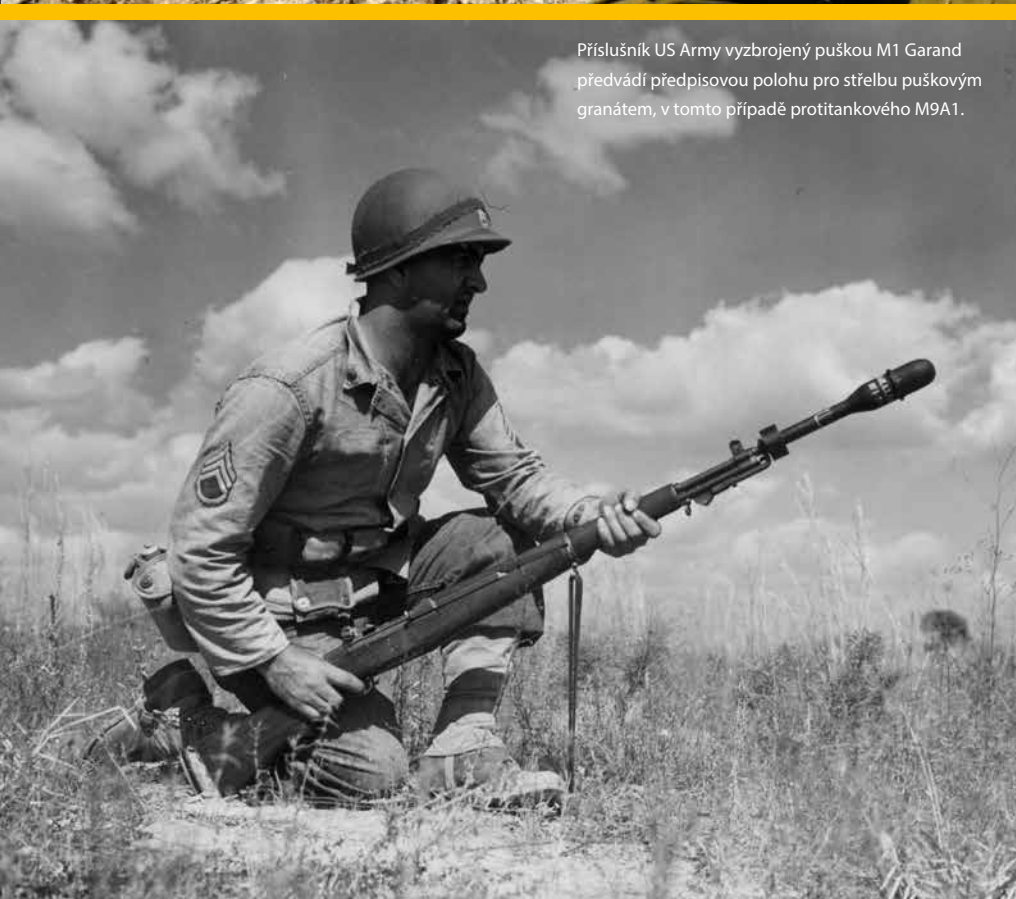

Francouzský voják při střelbě Grenade à Fusil AC 58. Tento typ má hmotnost 545 g (z čehož je 145 g trhaviny hexogen) a na vzdálenost do 75 m s ním lze se značnou mírou pravděpodobnosti zasáhnout nepřátelské obrněné vozidlo. Průbojnost pancíře je 360 mm.

Izraelský puškový granát SIMON

Příslušník US Army vyzbrojený puškou M1 Garand předvádí předpisovou polohu pro střelbu puškovým granátem, v tomto případě protitankového M9A1.

HK 416 F (z nichž je část osazena podvěsnými granátomety AG36 střilejícími náboji kalibru 40 × 46 mm), zdá se, že je pravděpodobně čeká brzké vyřazení.

Belgie

Tradičním producentem pestré škály puškových granátů je Belgie, zejména její společnost Mecar, která v současnosti patří do portfolia zbrojovky Nexter, respektive KNDS. Ta po druhé světové válce na světových trzích nabízel značně pestrý výběr různých typů této munice s tím, že zřejmě největšího věhlasu dosáhl 75mm granát ENERGA (přičemž tato zkratka vychází z názvu lichtenštejnského průmyslového podniku Anstalt für die ENtwicklung von ERfindungen und Gewerblichen Anwen-dungen, jenž stál za návrhem této zbraně). Jednalo se o komerčně nesmírně úspěšný model, který se kromě přímého prodeje dočkal také licenční produkce v mnoha zemích. Například v britské službě byl znám jakožto Anti-Tank Grenade No. 94 (ENERGA), v Jihoafrické republice se vyráběl pod označením R1M1 u firmy Armscor, v Západním Německu jej označovali Panzerabwehr Gewehrgrana-te 75 mm (Bris) ENERGA atd. Tento typ měl ráží délku 421 mm, hmotnost 660 g (z čehož

bylo 314 g trhaviny; šlo buď o hexogen/TNT v poměru 80/20, nebo pentrit/vosk v poměru 90/10). Maximální dostřel se sice udával přes 200 m, ovšem ideálně se doporučovalo bojové hlavice byla okolo 260 mm pancéřové oceli či 600 mm betonu.

Společnost Mecar pokračuje ve vývoji a výrobě puškových granátů i dnes a nejnovější z nich nese název RFL GREN M200 HE-DP. Jedná se o kombinovanou munici kalibru 35 mm, účinnou jak proti živé síle, tak lehkým obrněným vozidlům. Je navržena tak, že ji lze vystřelovat ze všech běžných útočných pušek normy NATO (tj. ráže 5,56 nebo 7,62 mm, s ústím hlavně o průměru 22 mm). Tak, jako se u moderních puškových granátů stalo prakticky standardem, obsahuje tzv. bullet trap (čili lapač střel), takže při střelbě není třeba užívat speciálních slepých nábojů, ale k jeho vystřelení postačí normální ostrá munice, takže není třeba přebíjet zbraň.

Spojené státy

Jedním z úvodních uživatelů puškových granátů se staly i americké ozbrojené síly. Během nasazení svých jednotek na západní frontě za první světové války používaly z velké části francouzskou výzbroj a nejinak tomu bylo v případě z pušek vystřelovaných „zákopových bomb“. V arzenálu US Army se tudíž objevily granáty Viven-Bessières, zmiňované výše.

Za druhé světové války Američané produkovali již vlastní sérii puškových granátů vystřelovaných z pušek M1 Garand a karabin M1, k čemuž se na ně instaloval granátomet M7, respektive M8. Existovaly protitankové granáty M9 (a jejich vylepšená varianta M9A1) s kumulativním účinkem, protipěchotní M17 působící na své cíle střepinami integrovaného ručního granátu Mk II, zadýmovací M19/M19A1 a M22 a signální M23.

Tato munice vydržela v arzenálu US Army a US Marine Corps až do zahájení konfliktu na Korejském poloostrově, kdy se ukázalo, že především protitankové granáty M9/M9A1 nestačí k probití pancéřování nepřátelských tanků T-34/85. Proto Pentagon rozhodl o získání v té době špičkového evropského modelu ENERGA, který byl do americké služby zařazen pod označením M28.

Závěrečným typem granátu, kompatibilního s puškami M1 Garand i jejich tehdy zaváděnými nástupci M14, byl M31 s kalibrem 66 mm a průrazností asi 250 mm pancéřové oceli. Mimo to vznikly též zvláštní adaptéry M1/M1A1/M1A2, do nichž se daly vložit normální ruční granáty Mk II nebo M26, a s jejich pomocí se daly vystřelovat z pušky. Jako v případě mnoha jiných zemí, Spojené státy vyřadily veškeré puškové granáty z řadové služby ještě před začátkem vietnamské války, neboť jejich úlohu převzaly pancéřovky M72 LAW, které byly v mnoha ohledech výkonnější

V 90. letech americká námořní pěchota nakoupila ve velice omezeném množství puškové granáty RAW (Rifleman's Assault Weapon) optimalizované k prorážení otvorů ve zdech budov. Například v železobetonu o tloušťce 200 mm dokázal zásah vytvořit otvor o průměru 360 mm. Munice měla ráži 140 mm, hmotnost 4,7 kg a efektivní dostřel na vzdálenost 300 m.

Puška SMLE s válcovým adaptérem pro střelbu granátů No. 36 instalovaným na ústí hlavně

Puškové granáty a pomůcky k jejich střelbě používané v amerických ozbrojených silách koncem 50. let: zleva doprava typ M29 (jednalo se o cvičnou variantu ostrého M28 ENERGA), granátomet M7A3 umístěný na ústí hlavně pušky M1 Garand, cvičná verze granátu M31 a adaptér M1A2 sloužící k vložení ručních granátů Mk II nebo M26.

(např. granát M31 měl účinný dostřel 175 m, kdežto u pancéřovky M72 LAW se zvýšil na 200 m, a to při dosažení vyšší přesnosti). Tento stav platil až do roku 2007, kdy se US Army vrátila k omezenému používání puškových granátů. Od izraelské firmy Rafael Advanced Defense Systems Ltd. si totiž pořídila první sérii mírně upravené munice SIMON, speciálně navržené k vyrážení uzamčených či jinak zajištěných dveří. Ta získala v americké vojenské nomenklatuře název M100 GREN (Grenade, Rifle, Entry Munition).

Španělsko

Španělská armáda získala první puškové granáty vlastní proveniencí prostřednictvím firmy Instalaza S.A. počátkem 60. let minulého století. Jednalo se o model Granada Anticarro Tipo 1 M.61 ráže 64 mm, vážící 810 g a s náplní 360 g hexogenu/TNT, účinným dostřelem

do 100 m a schopností probíjet 270 mm válcovaného homogenního pancíře nebo až 650 mm betonu. O dva roky později byl přijat do výzbroje Granada Bivalente Tipo 2 M.63 ráže 40 mm, který byl sice subtilnější (celková hmotnost 510 g, hmotnost trhavé náplně 90 g), ale měl dolet prodloužený až na 425 m (při střelbě pod úhlem 45°) a disponoval možností ničit jak nepřátelskou pěchotu, tak lehce obrněné cíle (průbojnost pancéřové oceli 130 mm, průbojnost betonu 300 mm). V současnosti má Instalaza ve své produktové nabídce 36mm Granada de Fusil FTV, přičemž se jedná o vylepšený výše uvedený model Tipo 2 M.63. Na rozdíl od něj však konstrukce granátu FTV obsahuje lapač střel, takže může být vystřelován pomocí běžné munice 5,56x45 mm. FTV obsahuje kumulativní hlavici propalující 110mm pancíře a speciálně předtvarovaný obal, který se po

Japonské ozbrojené síly v roce 2006 zařadily do služby puškové granáty Type 06.

Príslušníci 1. praporu cameronských skotských střelců se v únoru 1915 připravují k nepřímé palbě na německé zákopy. Jakožto „kapesní dělostřelectvo“ jim slouží puška SMLE (Short Magazine Lee-Enfield) umístěná v dřevěném podstavci, do jejíž hlavně byl zasunut puškový granát No. 3 Mk I.

Výcvik polské armády ve střelbě puškovými granáty GNPO

explozi roztříští na zhruba 500 střepin působících smrtelná zranění v okruhu 6,5 m. Délka granátu dosahuje 345 mm, hmotnost 440 g. Efektivní střelba na jednotlivé cíle je možná do 150 m, na skupinové potom do 300 m. Zajímavým prvkem modelu FTV jsou plastová listová mířidla integrovaná přímo na tělo granátu.

Jugoslávie

Bývalá Jugoslávie a její nástupnické státy, jež se zapojily do brutální občanské války v 90. letech minulého století, patřily mezi velké uživatele puškových granátů. Značná část produkce byla také určena na export, a to i do řady rozvojových zemí na Blízkém východě, v Africe i Latinské Americe.

Nejrozšířenějšími typy, s nimiž je možné se v mnoha konfliktních oblastech setkat i nyní, jsou hlavně TKM (Tromblonska Kumulativna

Mina) M60 a TTM (Tromblonska Trenutna Mina) M60P1. Zatímco v prvním případě jde o protitankovou munici ráže 60 mm s kumulativním účinkem, druhý vzor má kalibr 30 mm a je uzpůsoben k likvidaci živé síly střepinami. Granát M60 má délku 390 mm, hmotnost 610 g a obsahuje 235 g trhaviny hexolit/hexogen, kdežto M60P1 je 320 mm dlouhý, váží 480 g a je naplněn 70 g TNT.

V Jugoslávii vznikly také účelové varianty puškových granátů, a sice zadýmovací TDM (Tromblonska Dimna Mina) M62 a osvětlovací TOM (Tromblonska Osvetljavajuća Mina) M62. Obě mají ráži 40 mm a jsou tvarově prakticky identické; rozdíl je především v hmotnosti, neboť TDM váží 480 g, zatímco TOM 450 g.

Polsko

Dlouholetým používáním puškových granátů vlastní výroby je znám i náš severní soused. Za

studené války představovaly polské ozbrojené síly jednu z mála armád v rámci Varšavské smlouvy, která měla ve svém arzenálu tento druh munice (další bylo Maďarsko, jež zavedlo útočnou pušku AMP-69, střelejší granáty PGK a PGR čili PuskaGranát Kumulativ a PuskaGranát Repesz).

Pro zbraně Karabinek-granatnik wz. 1960 a wz. 1960/72 (tedy polské klony sovětské útočné pušky AK-47 s prodlouženou hlavní, na níž bylo možné nabít puškové granáty) byl vytvořen protipěchotní Odlamkowy granat nasadkowy F-1N-60, protitankový PGN-60 (Przeciwpancerny Granat Nasadkowy) a zadýmovací DGN (Dymny Granat Nasadkowy). Typ F-1N-60 představoval de facto ruční granát F-1 umístěný na nástavci sloužícím k jeho pohonu a stabilizaci za letu, a to na vzdálenost až 240 m. Jeho průměr byl 60 mm, délka 260 mm a hmotnost 780 g. Tělo granátu F-1N-60 bylo ocelolitinové, na povrchu drážkované, s předformovanými střepinami, plněné 60 g TNT. Později tento model nahradil typ KGN (Kulkowy Granat Nasadkowy) celkově modernějšího konstrukčního řešení, obsahující trhací náplň 65 g hexogenu/TNT v poměru 50/50 a mající hmotnost 460 g a dostřel 340 m. Jak starší granát F-1N-60, tak novější KGN měli smrtící účinek do 7 m, zraňující do 200 m.

PGN-60 (Przeciwpancerny Granat Nasadkowy) kalibru 68 mm představoval prostředek pro ničení nepřátelských obrněných vozidel, jehož kumulativní hlavici tvořilo 230 g TNT/hexogenu v poměru 60/40. Délka munice byla 400 mm, celková hmotnost 580 g a účinný dostřel 100 m. PGN-60 propaloval nanejvýš 200 mm válcovaného homogenního pancíře. V současné době podnik Zakłady Metalowe DEZAMET vyrábí čtyři typy puškových granátů pro střelbu z útočných pušek ráže 5,56 mm nebo 5,45 mm: průbojně-tříštivý GNPO (Granat Nasadkowy Przeciwpancerno-Odlamkowy), zápalný NGZ-93 (Nasadkowy Granat Zapalający), zadýmovací NGD-93 (Nasadkowy Granat Dymny) a osvětlovací NGOŚ-93 (Nasadkowy Granat Oświetlający).

Model GNPO ráže 40 mm má délku 279 mm, hmotnost 410 g (z toho je 65 g trhaviny), průbojnost 80 mm pancéřové oceli a doletí na vzdálenost do 240 m. NGZ-93 má kalibr 52 mm, délku 228 mm, váží 456 g a doletí na vzdálenost až 200 m. Obsahuje zápalnou složku na bázi oxidu železitého, která po iniciaci hoří asi 30 s. Granát NGD-93 o délce 225 mm a hmotnosti 455 g má stejný průměr i dostřel jako předchozí typ. Je však plněn dýmotvornou pyrotechnickou složkou založenou na hexachlorethanu, vytvářející kouřovou clonu po dobu 50 s. NGOŚ-93 kalibru 43 mm dosahuje délky 314 mm, váží 466 g a lze ho vystřelit do výšky až 100 m, popřípadě dálky 150 m. Jeho náplň dusičnanu sodného a práškového hořčíku po vzplanutí osvětluje okolní terén po dobu minimálně 20 s intenzitou 50 000 cd.

Nejen protiradiolokační střela SiAW

Na začátku ledna US Air Force oficiálně oslovilo potenciální dodavatele s žádostí o informace týkající se možnosti výroby nové protiradiolokační řízené střely. V rámci programu SiAW (Stand-in Attack Weapon) má být pořízen systém schopný ničit širokou škálu důležitých pozemních cílů. Už nyní je ale zřejmé, že jeho základem bude střela AARG-ER vyvíjená pro US Navy, jež vychází z dnes již legendárního HARMu.

Jednou ze schopností, do jejichž rozvoje v posledních letech vstoupila letectva investují nemalé prostředky, je překonávání a potlačování protivzdušné obrany protivníka. Děje se tak v souvislosti se zhoršující se mezinárodní vojensko-politickou situací, v níž nelze vyloučit ani střet velmocí s kvalitně vycvičenými a moderně vyzbrojenými vojsky. V případě Spojených států je příkladem nového, či spíše staronového trendu také vývoj nových leteckých protiradiolokačních řízených střel.

Etalonem této specifické kategorie zbraní je bezesporu střela řady AGM-88 HARM (High Speed Anti-Radiation Missile), zařazená do služby již v polovině 80. let minulého století. Od roku 2012 je ve výzbroji US Navy její poslední verze AGM-88E AARGM (Advanced Anti-Radiation Guided Missile) vyvinutá společností Orbital ATK (dnes součást concernu Northrop Grumman) ve spolupráci s italským Ministerstvem obrany. Střela o hmotnosti 361 kg a délce 417 cm využívá původní motor, bojovou část a větší část těla ze starších verzí, k nimž přidává zcela novou naváděcí sekci. Ta je kromě „klasického“ navedení na zdroj elektromagnetického záření (typicky radarových signálů) vybavena také systémem pro satelitní/inerciální navedení a navíc také vlastním aktivním radiolokátorem pracujícím v milimetrovém vlnovém pásmu, díky čemuž je schopná zaměřit i prostředky, které přestanou vyzařovat nebo změnit pozici. Veřejně udávaný dosah střely je kolem 150 km.

AGM-88E AARGM je stále mimořádně efektivní zbraň, kterou kromě palubních letounů US Navy (v prosinci 2019 převzat v pořadí 1 000. kus) používají například stroje F-16CJ/CM z USAF nebo Tornado ECR italského letectva a kterou například pro svá Tornado ECR v počtu 91 kusů loni v prosinci objednala i německá Luftwaffe. Vzhledem k rozměrům a konfiguraci křídel se ale AGM-88E nevejde do vnitřních pumovnic letounů F-35A/C Lightning II používaných v USAF a US Navy (do F-35B už vůbec ne). Přitom právě v kombinaci s vlastnostmi stealth nových letounů by střely mohly být ještě efektivnějším systémem než dosud.

Americké námořnictvo proto již v lednu 2018 objednalo vývoj nové střely označované jako AARGM-ER (Advanced Anti-Radiation Guided Missile, Extended Range), která má tento nedostatek odstranit a navíc přinést i lepší výkony. Z AGM-88E je zachována v podstatě jen naváděcí sekce, instalovaná na nové tělo s novým dvoupulzním raketovým motorem. Charakteristickým znakem jsou dva tzv. strakery, tedy aerodynamické plůtky umístěné na „bocích“ střely, jež generují vztlak a zvyšují stabilitu v letu, čímž přispívají ke zvýšení dosahu. Přepracovány byly také zadní řídicí plochy a naopak zcela zmizela křídla ve střední části, díky čemuž lze do pumovnice F-35A/C umístit dvě střely AARGM-ER současně. Přesný dosah samozřejmě není udáván, podle dostupných zdrojů by však měl být o 20–50 % větší než v případě AGM-88 AARGM.

US Navy chce počátečních operačních schopností střel AARGM-ER dosáhnout na letounech F/A-18E/F Super Hornet a EA-18G Growler v letech 2022–2023. Potřebu zbraně stejných schopností s možností nesení uvnitř F-35A už ale před časem identifikovalo a deklarovalo také US Air Force. Ve snaze o úsporu času a nákladů na vývoj bylo rozhodnuto, že základem nové střely SiAW pro letectvo bude právě vyvíjená AARGM-ER. Měla by umožnit ničení různých cílů, tedy nejen radiolokátorů, ale také dalších senzorů či odpalovacích zařízení prostředků protivzdušné obrany, požadována je rovněž schopnost zasažení „náhle se objevujících“ a „přemístitelných“ cílů. Z dostupných informací vyplývá, že USAF bude pro SiAW požadovat odlišnou bojovou část včetně systému její iniciace a možná také další prodloužení doletu, specifické bude muset být také komunikační rozhraní zajišťující konektivitu SiAW s letouny-nosiči i dalšími platformami, jež mohou být využity pro navádění střel. Kromě F-35A Lightning II bude samozřejmě SiAW integrována také na další typy, z nichž nejčastěji je zmiňován vyvíjený strategický bombardovací letoun B-21 Raider.

Text: Tomáš Soušek, foto: Northrop Grumman

Ambulift PRM-40

Zvedací plošina usnadňuje na kbelském letišti nejen nakládání palubního jídla, ale i invalidních a zraněných cestujících

Na velkých civilních letištích jsme uvyklí na nastupování autobusy, které jsou bezbariérové. To samozřejmě neplatí pro přídavné schody. Prvních deset let od pořízení dvou armádních letounů Airbus A-319CJ musel personál kbelského letiště vynášet a vnášet palubní jídla a rovněž i hendikepované cestující ručně. To už ale téměř tři roky neplatí. Kbely už mají pro tyto účely k dispozici zvedací plošinu Ambulift PRM-40.

V době pořízení airbusů Ministerstvo obrany toto zařízení nepožadovalo. Postupem času a s přesunem dopravních letadel z letiště Praha-Ruzyně do Kbel však tento požadavek v souvislosti se stárnutím cateringových vozidel, přepravou tělesně postižených i zraněných na palubních lůžkách PTU nabýval na intenzitě. V roce 2017 tak byly dvě zvedací plošiny objednány.

Ambulift PRM-40 britského výrobce AMSS je speciální vozidlo vybavené nůžkovým mechanismem poháněným hydraulickými válci ke zdvihání uzavřené skříňové nástavby. Ta je v přední části vybavena výsuvnou nástupní plošinou na přiblížení ke vstupním dveřím palubního prostoru letounu a v zadní části má umístěnou hydraulicky ovládanou zdvihací plošinu (tzv. čelo) k manipulaci

s materiálem a osobami z letištních ploch. Zařízení je kromě letounů Airbus A-319CJ vhodné i pro jiné dopravní letouny odbavované na letišti Praha-Kbely.

Podlaha a stěny skříňové nástavby jsou vybaveny zádržnými lištami a systémy uchycení přepravovaného materiálu, resp. osob na invalidním vozíku či zdravotnickém lůžku. Vnitřní prostor o rozměru zhruba 3,6 × 2,2 metru je zateplený, disponuje nezávislým topením

a klimatizací. S pasažéry v nástavbě je řidič v kabině vozidla ve spojení prostřednictvím komunikačního systému.

Při nosnosti jedné tuny lze plošinu zvednout do výšky čtyř metrů. Přední a zadní plošiny mají nosnost shodně půl tuny. Na jejich pozici dohlíží řidič prostřednictvím koncových kamer.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv

Jeho život jsou letadla

V polovině letošního května se na letecké základně ve Kbelích uskutečnilo setkání předsedkyně Vojenského fondu solidarity brigádní generálky Lenky Šmerdové a kapitána Luboše Rouse. Tomu Vojenský fond solidarity letos pomohl finančním darem na přestavbu domu.

Kapitán Luboš Rous, vynikající člověk se srdcem na dlani, sportovec, odborník na slovo vzatý. Letadla ho provázela od mala a vedle milující rodiny byla jeho celým životem... Stačil však jeden jediný okamžik a všechno bylo jinak. Stalo se to 14. října loňského roku. Malé zaváhání a neštěstí na silnici na sebe nedalo dlouho čekat. Několik měsíců byl na něj žalostný pohled v Motolské nemocnici. V nejtěžších chvílích mu byli po boku vedle rodiny i jeho kolegové z letecké základny.

„Když měl Luboš po několika měsících to nejhorší za sebou, všichni jsme si oddychli. Verdikt doktorů ovšem zněl jasně – paralýza obou dolních končetin, život na vozíku,“ vzpomíná major Josef Karbulka, velitel technické letky. Kolegové z práce začali přemýšlet nad budoucností Luboše a jeho rodiny. Kromě pravidelných návštěv v nemocnici měli i fundované informace o jeho zdravotním stavu od bratra Michala, který také pracuje na letecké základně.

„Oslovili jsme Vojenský fond solidarity a požádali o příspěvek na přestavbu domu, který vyžadoval bezbariérový přístup a stavební úpravy. Byl jsem překvapen, že žádost o pomoc může zaslat kdokoli z kolegů nebo z rodiny. Zkrátka kdokoliv znalý situace. Manželka Lenka měla v té době zcela jiné starosti a hlavně na ní padla péče o dvě nezletilé děti,“ vysvětlil major Karbulka.

Na konci března zasedl Vojenský fond solidarity, který rozhodl o přidělení finančního daru a během několika málo dní zaslal finanční obnos. Kapitán Rous byl toho času v Rehabilitačním ústavu v Kladrubech, kdy se jeho dům přizpůsoboval životu s vozíčkem.

Tento týden měl kapitán Rous možnost poděkovat zástupcům Vojenského fondu za pomoc, kterou mu poskytli: „Moc si toho vážím a těší mě, že jste přijali mé pozvání na leteckou základnu, abych vám mohl osobně poděkovat. A děkuji též velení základny, že mi

toto setkání umožnili a pochopitelně i mým kolegům, kteří mně a mé rodině v nejhorších chvílích našeho života byli nablízku.“

„Ze dne na den může nastat v životě změna, na kterou nejste připraveni. Zaskočí vás, změní vám od základu životní hodnoty. Nikdo si nepřipouští, že by se to mohlo stát právě jemu. A právě proto máme Vojenský Fond solidarity, abychom mohli pohotově pomoci, když je potřeba,“ vyzdvihla během setkání generálka Lenka Šmerdová.

Text a foto: kpt. Zuzana Špačková

Domino

V polovině května proběhla videokonference ministrů obrany členských zemí EU. Českou republiku zastupoval náměstek ministra obrany pro řízení sekce obranné politiky a strategie MO Radomír Jahoda. Ministři diskutovali bezpečnostní a obranné důsledky pandemie COVID-19, čímž navázali na předchozí videokonferenci z 6. dubna. Česká republika zdůraznila význam pokračování fungování misí a operací EU i v současné obtížené situaci, což vyjadřuje pokračující unijní odhodlání podporovat partnerské státy. Ministři, včetně našeho náměstka, ocenili významnou úlohu ozbrojených sil ve zvládnutí krize a silně apelovali na nesnižování obranných rozpočtů, neboť to by mohlo mít vážné dopady na rozvoj obranných schopností EU a naši obranyschopnost do dalších let. Zdůraznili také, že investice do obrany jsou investicí do ekonomiky a podpory jejího růstu.

Přestože se veškeré výcviky a další akce u 15. ženijního pluku kvůli onemocnění COVID-19 zrušily, pravidelné střelby vojákům zůstaly. Nejméně každý měsíc se ženisté z Bechyně účastní střelecké přípravy, která se v současné době krize omezila na jeden druh zbraně a minimální možné množství munice. Hlavním důvodem, proč nebyla střelecká příprava zrušena stejně jako jiné akce, je nutnost splnit podmínky pro nástup do útvarové směny. Každý voják, který jde do služby, musí mít odstříleno a projít manipulací se zbraní. Střelby platí po dobu tří měsíců, avšak manipulace pouze do konce následujícího měsíce od provedení. Navíc si musí vojáci průběžně udržovat základní střelecké dovednosti a znalost bezpečné manipulace se zbraněmi. Kromě povinnosti střelby musí vojáci jednou za rok absolvovat nácvik a i samotné zaměstnání v hodů ručních granátů. Letos si snad ženisté vůbec poprvé vyzkouší i nový typ granátu, který byl do výzbroje Armády České republiky zařazen teprve nedávno.

Armáda a politici si na Vítkově komorně připomněli 75. výročí od konce druhé světové války. Jako první dorazil na pražský Vítkov prezident republiky a vrchní velitel ozbrojených sil Miloš Zeman. Krátce po půl jedenácté uctil památku padlých hrdinů položením věnce a minutou ticha u hrobu neznámého vojína na Čestném dvoře Národního památníku. V desetiminutovém intervalu se poté při pietním aktu vystřídali nejvyšší představitelé státu a dalších organizací. Prezidenta následoval předseda Senátu Miloš Vystrčil, předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček, premiér Andrej Babiš, ministr obrany Lubomír Metnar spolu s náčelníkem Generálního štábu AČR armádním generálem Alešem Opatou, pražský primátor Zdeněk Hřib, arcibiskup pražský a primas český kardinál Dominik Duka, starostka České obce sokolské Hana Moučková, předseda Čs. obce legionářské Pavel Budinský a předseda Českého svazu bojovníků za svobodu Jaroslav Vodička.

Začátkem května schválila vláda návrh na působení sil a prostředků resortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2021 a 2022 s výhledem na rok 2023. Aktuální mandát schválený Parlamentem ČR pro roky 2019–2020 vyprší dnem 31. prosince 2020. Návrh zpracovaný společně s MZV vychází z priorit České republiky v oblastech bezpečnostních i zahraničně-politických a reflektuje také spojenecké závazky naší země v rámci mezinárodních organizací. Materiál zohledňuje také aktuální pandemii nemoci COVID-19, která může vést v některých oblastech ke zhoršení bezpečnostní situace. Prodloužit by se dle návrhu mělo působení v již probíhajících operacích, a to v souhrnném počtu až 851 vojáků v roce 2021 a 946 vojáků v roce 2022. Je to tedy méně než letošní mandát, který umožňuje vyslání až 1 096 vojáků.

Komunitní centrum pro válečné veterány Brno

V Armádě České republiky cvičíme a připravujeme vojáky. Nábor i výcvik vychází z přísných požadavků na fyzickou, zdravotní i duševní způsobilost. Průběh výkonu služby vojáka následně může přinést poškození na duchu i těle, nemluvě o lidských obětech. Starat se tedy o ty, kteří přinášají oběť nejvyšší, život a zdraví, je povinností nejen resortu, ale celé společnosti.

Průlomovým dokumentem v tomto směru byla „Koncepce péče o válečné veterány v letech 2017–2021“ (dále jen Koncepce) z ledna 2017. Koncepce na straně 16 jednoznačně definuje podobu péče o novodobé veterány včetně důležité sociální oblasti v podobě budování pozitivního obrazu novodobých veteránů ve společnosti. O několik týdnů dříve vzniklo Komunitní centrum pro válečné veterány Brno (dále KCVV BRNO).

Cílová skupina

Cílová skupina a klientela komunitního centra je definována v Koncepti péče o válečné veterány v letech 2017–2021, schválené 24. 1. 2017. Uvádí, že zákon č. 170/2002 Sb., rozlišuje válečné veterány z druhé světové války a válečné veterány – účastníky zahraničních misí (ty dále rozčleňuje na příslušníky ve služebním poměru a tzv. osoby civilní). Vedle toho existuje od roku 2011 i skupina osob, jíž náleží postavení válečného veterána na podkladě zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 262/2011 Sb.“). Pro účely Koncepce je užíváno rozčlenění na tyto skupiny válečných veteránů: druhováleční veteráni, novodobí váleční veteráni (tj. účastníci zahraničních misí)

Účastníci mezinárodní konference v roce 2018

Beseda s Tomášem Lomem, veteránem RAF

Motto: „Žádný válečný veterán, který sloužil své zemi, se nikdy nesmí ocitnout bez pomoci“

a váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu.

Klientela KCVV BRNO je široká veřejnost, tedy od mládeže počínaje, studenti, senioři a například i veteráni Policie ČR.

Klíčové pilíře

Činnosti s válečnými veterány v KCVV BRNO jsou vystavěny na čtyřech hlavních pilířích:

1. Prevence sociálního vyloučení.
2. Podpora zdraví bývalých vojáků a válečných veteránů.
3. Podpora při životním uplatnění a hledání práce.
4. Poskytnutí komunitního ubytování v nouzi.

A jak se daří pilíře naplňovat? Co se tedy v KCVV BRNO děje?

Ze stovek aktivit je níže vypíchnuta desítky nejběžnějších oblastí působení:

Branná příprava a střelecké soutěže

Každý měsíc organizuje KCVV v Brně branné dny ve vybraných základních školách Jihomoravského kraje. Každý rok věnuje pozornost střelecké lize, kde propojuje válečné veterány s veřejností.

Výstavy

Každý kvartál přináší ve spolupráci s dalšími spolky klientům zajímavé autorské výstavy, jež jsou tematicky zaměřeny na vojenská témata, historii a válečné veterány.

Besedy a přednášky

Zajímavé tematické besedy a přednášky organizuje a případně i osobně realizuje tým jak v KCVV BRNO, tak i mimo prostory centra.

Nedílnou součástí besed a přednášek je projekt „Mise AČR“, který prezentuje účast AČR v zahraničních misích a sdílení osobních zážitků válečných veteránů. Tyto přednášky a besedy jsou doplněny vlastními fotografiemi a videoukázkami.

Spolupráce se spolky, IZS a institucemi

Desítky spolků hlásící se k válečným veteránům, vojáci v aktivní záloze, legionářské spolky a sdružení, ti všichni nacházejí v KCVV BRNO zázemí pro své schůze, setkání a edukaci i oslavy.

Spolupráce se školkami, školami a univerzitami

Dny otevřených dveří umožňují školám přiblížit prostředí AČR, poslání vojska a interpretaci pojmového aparátu pro oblast bezpečnosti a obrany národa. Novým počinem je připravovaný projekt „Veteráni mezi námi“, kde je školám postupně představeno KCVV BRNO a s mládeží je spojena i soutěžní výzva hledání válečného veterána ve své rodině či okolí. Součástí působení KCVV BRNO je přednášková činnost pro studenty univerzit.

Mezinárodní akce a setkávání veteránů

Mezinárodní pochody spojené s legionářskými spolky, jejich tradicemi a mezinárodními oslavami, to je jen malá výšeč aktivit směřovaných do zahraničí. V současné době je pozornost soustředěna na zajištění humanitární pomoci na Ukrajině.

Pietní a vzpomínkové akce

Mezinárodní pietní a vzpomínkové akce tvoří nedílnou součást činnosti KCVV BRNO. Důraz je kladen především na symbol vlčího máku, jež tým přetavil do projektu „Vzpomínkové ulice“. Se spolkem Československý legionář – SPIA Czech byla spuštěna aktivita „Les veteránů“, což značí zahájení sadby lesa jako vyjádření úcty válečným veteránům.

Podpora fyzické zdatnosti, sebeobrana

KCVV BRNO samostatně pořádá a organizuje tréninky reálné sebeobranu LAO (legionářská akademie obrany). Spolupracuje na různých typech akcí se zaměřením na fyzickou přípravu a sport, jako například tréninky dračích lodí, soutěž Strongman, a další.

Konference a vzdělávací akce

Mezinárodní konference je organizována v úzké součinnosti s KCVV BRNO a je vyhledávanou akcí. Vzdělávací akce jsou zaměřeny primárně na skupinu válečných veteránů, řada akcí je zaměřena i na širokou veřejnost, jako například Zážitkový kurz první pomoci.

Zdravotní, sociální a psychologická pomoc

Zdravotní pomoc zajišťuje KCVV BRNO ve spolupráci s Vojenskou nemocnicí Brno, neboť je její součástí. Novým projektem v této oblasti je projekt „Dotek léčí“, projekt canisterapie pro pacienty i personál vojenské nemocnice. Ve specifických případech lze poskytnout válečným veteránům v nouzi, na dobu nezbytně nutnou, komunitní ubytování a zajištění odborné péče ve VN BRNO, například psychiatrické, psychologické, případně pomoc kaplanky.

Závěr

V KCVV je vybudována kompletní infrastruktura a zázemí pro pořádání nejen výše zmíněných aktivit. Nevýšší hodnotu v komunitní a sociální práci s sebou nese lidský tým: tým odborníků, jež jsou odborně způsobilí, koncepci péče o válečné veterány věří a chápou ji. Práce s lidmi je naplňuje a také dokáží pružně reagovat tak, jako tomu bylo v případě propuknutí koronavirové krize. Jindy bylo potřeba zajistit odbornou lékařskou pomoc veteránovi s psychickými problémy. Pilotní pracoviště KCVV BRNO si získalo respekt například Českou republikou a také v zahraničí. Důkazem je spuštění druhého pracoviště v Olomouci na sklonku roku 2019 a práce na novém KCVV PRAHA v roce 2020. A jak hodnotí práci KCVV BRNO váleční veteráni? Jak uvedl jeden z veteránů, třiačtyřdesátiletý plk. v. v. Doc. Ing. Antonín Malach: „Chtěl bych poděkovat, že existuje péče o válečné veterány. Je to nová věc, která dříve neexistovala a má svůj hluboký smysl.“

Text: Soňa Svobodová a Roman Kopřiva,
foto: archiv KCVV Brno

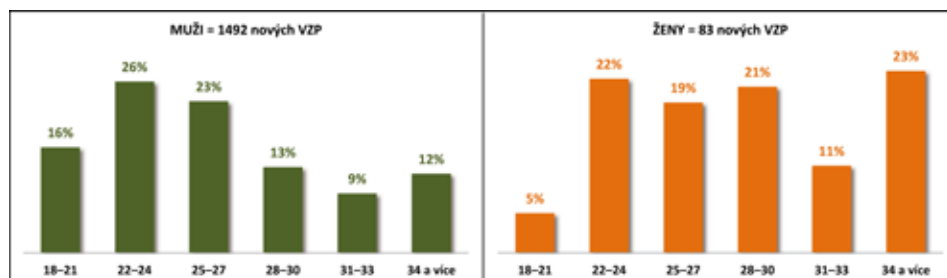

Proměny motivace k vojenskému povolání – 1. díl

Kdo chce dnes do armády?

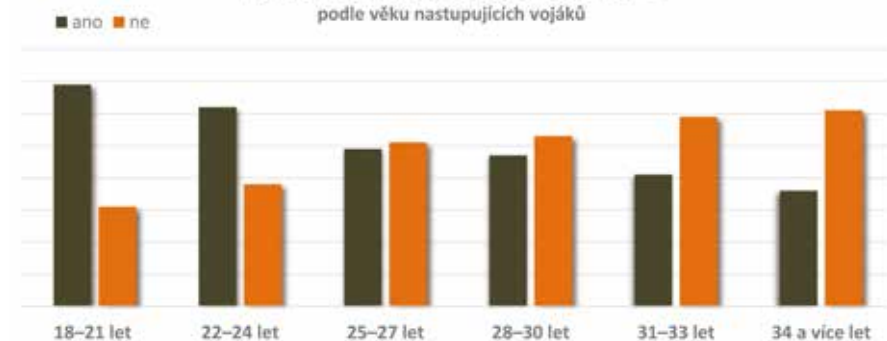
Co dělá oddělení expertních služeb pro oblast lidských zdrojů Agentury personalistiky AČR, jsme vám, čtenářům A reportu, představili v čísle 2/2019. Tehdy jsme vás seznámili s hlavními důvody odchodu vojáků a vojaček z Armády ČR. Nyní vám v sérii článků postupně představíme opačný proces: Co motivuje mladé muže a ženy ke vstupu do armády? Použijeme k tomu výsledky výzkumného projektu „Proměny motivace k vojenskému povolání (2016–2023).“

Graf. č. 1 Noví VZP podle věku a pohlaví

Muži celkově nastupují do armády v nižším věku než ženy.

Graf. č. 2 Vojákem jsem chtěl/a být už od dětství podle věku nastupujících vojáků

„Predestinovaní“ svůj dětský sen častěji neodkládají a snaží se nastoupit do armády co nejdříve.

Představíme vám postupně závěry zkoumání 1 550 vojáků, kteří se v letech 2016–2018 účastnili výzkumu těsně před dokončením kurzu základní přípravy u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově. Možná, že jste dotazník vyplňoval/a i vy...

Kdo k vojenským útvarům vlastně nastoupil?

Nebyli to žádní zelenáči. Průměrný věk účastníků kurzu základní přípravy byl 26 let: čtvrtina nastupujících vojáků byla ve věku 22–24 let. Každý osmý (13 %) voják a vojákyně byli starší než 34 let. Do armády nevstupují dobrodruzi

bez závazků, většina nováčků má partnerku či partnera, často i vlastní rodinu. Celá řada postojů a motivů se mění s věkem – tyto a další odlišnosti vám budeme postupně představovat.

Zajímalo by vás, kdo jsou ženy, které slouží, resp. vstupují do armády? Ženy sice v daném období tvořily jen 5 % účastníků KZP, ale jsou velmi zajímavou skupinou, která se překvapivě neodlišuje v řadě znaků od svých mužských protějšků (jsou např. o sobě, stejně často jako muži, přesvědčeny, že by obětovaly svůj život, mají rády zbraně a docela jim rozumí). Ale když by chtěly dělat v armádě kariéru,

cítí se být limitovány, např. se více než muži obávají, že nebudou mít dostatečný respekt před mužstvem nebo podřízenými. Ženy významně častěji pocházejí z vojenských rodin, odkud patrně plyne i jejich inspirace a možná i odvaha pro vstup do armády (zprostředkovaně prostředím armády znají). Dávaly si však přece jen „více načas“, než do armády vstoupily, některé až po dokončení vysoké školy, jiné spíše hledaly v armádě sociální jistoty pro sebe i svou rodinu (graf č. 1).

Zajímavé také je, že téměř polovina žen, které do armády vstoupily, má velký zájem o dosažení vyššího vzdělání (43 % oproti 28 % mužů), a to i přesto, že před vstupem do AČR už byla úroveň jejich vzdělání celkově vyšší. Vzdělání je možná pro ženy jednou z cest, jak získat hodnotu a společenskou prestiž v „mužském světě“. Dle našich zjištění tvoří nastupující ženy v armádě perspektivní skupinu – od počátku své služby v armádě se prezentují jako pragmatické, obětavé, mají ctižádost, „tah na branku“ i konkrétní cíle.

Jeden z nejvýznamnějších faktorů, který ovlivňuje rozhodnutí nastoupit vojenskou dráhu, je to, co jsme nazvali predestinací k vojenskému povolání. Stát se vojákem či vojákyní bylo už od dětství přáním více než poloviny právě nastupujících mužů i žen (celkem 53 %). Takové vnitřní předurčení k vojenskému povolání poskytuje armádě obrovskou výhodu a ukazuje, že si sen o vojenském povolání plní vysoce motivovaní muži (57 %) i ženy (47 %). Sny, které máme v dětství, si chceme splnit, a to co možná nejdříve, jak ukazuje graf č. 2., kdy predestinované vojáky a vojákyně najdeme častěji v mladších věkových skupinách. Vojáci, kteří vstupují do armády s nadšením, se lépe dovedou už v KZP přenést přes řadu nedostatků, jsou, a většina z nich zůstává (i po absolvování KZP), vůči armádě pozitivně naladěni. Otázkou, která se v této souvislosti vynořuje, je, jak dlouho jim nadšení vydrží, resp. jak dalece je Armáda ČR schopna tohoto nesmírného lidského potenciálu využít. Na to se pokusíme odpovědět v další fázi výzkumu, při níž se k našim dotazovaným vojákům vrátíme přibližně po dvou až třech letech jejich služby.

Touto cestou chceme poděkovat všem, kteří nám v 1. fázi dotazníkového šetření poskytli informace o tom, co je do armády přivedlo, jak hodnotí kurz základní přípravy, ale i jak si představují svou budoucnost v armádě. Získané informace nám hodně pomohou při náboru nových rekrutů, dále při koncipování dalších běhů KZP a nakonec se i lépe orientovat v tom, co od svého působení v armádě očekáváte. Dotazníkové šetření budeme opakovat v průběhu letošního podzimu. Jsme moc zvědaví na vaše odpovědi.

Máte-li už teď jakékoli dotazy nebo připomínky či konkrétní doporučení k této akci, neváhejte nám napsat na Monika.Blaschkeova@army.cz.

Pokračování v příštím čísle.

Text: kpt. Romana Bartečková a Hana Malinová

Zdroje: Závěrečná zpráva z výzkumu

Motivace (2020), foto: archiv

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete pět rozdílů na fotografii ShKH Dana?

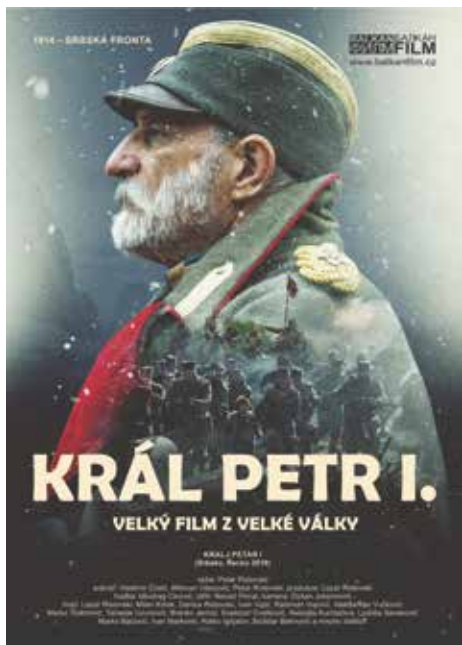
Armáda České republiky, respektive její dělostřelectvo využívá především samohybné kanonové houfnice vz. 77 Dana (Dělo automobilní nabíjené automaticky). Tato původem československá samohybná kanonová houfnice (ShKH) ráže 152 mm s pohonem 8x8 je zavedena již od dob ČSLA. Vysoká kadence (čtyři rány za minutu) jej činí obávaným protivníkem. Nicméně doba postoupila a účinný dostřel necelých 20 kilometrů již nedosahuje možností moderní výzbroje. Proto se očekává nákup nových systémů v ráži NATO, tedy 155mm, kde je dostřel až dvojnásobný. Nákup nových systémů přislíbil ministr obrany Lubomír Metnar na nedávné tiskové konferenci. Armáda tak získá moderní prostředky, které snesou srovnání s nejnovější výzbrojí členských států NATO. O tom, jaké systémy nahradí legendární Danu, se rozhodne zřejmě do konce tohoto roku.

Připravil: Michal Voska, foto: Jana Deckerová

Rozdíly: věž v pozadí, kulomet, zpětné zrcátko, zadní boční odrazka, strom na levé straně fotky

RECENZE

Král Petr I.

Žánr: historický/válečný, 127 minut, hodnocení ČSFD 81 %

Režie: Petar Ristovski, natočilo studio Balkanfilm

Děj filmu začíná v roce 1914. Bezprostředně po atentátu Gavrila Principa na Františka Ferdinanda d'Este obvinilo Rakousko-Uhersko Srbsko z podílu na jeho přípravě. Dne 23. července mu předalo ultimátum a vyžadovalo urychlené splnění jeho deseti bodů. Protože se tak v plném rozsahu nestalo, vypovědělo Rakousko-Uhersko 28. července, přesně měsíc po atentátu, Srbsku válku. Jak už název napovídá, hlavní postavou filmu je král Petr I. Počátek války jej zastihne na venkově, kam se kvůli zdravotním potížím uchýlil s tím, že vládu postupně předá svému synovi Alexandrovi. Po napadení Srbska zůstává nejprve v ústraní a působí spíše jako poradce. Po překvapivém vítězství srbské armády v bitvě u Ceru se ale rozhodne vrátit do hry a přesouvá se na frontu, aby podpořil své vyčerpané vojáky. Králova přítomnost na frontě má velký vliv na utužení jejich morálky a odhodlanost bránit vlast. Ještě důležitější je ale skutečnost, že se mu podaří domluvit velkou materiální pomoc od mocností Trojdohody, která srbské armádě dodá po Dunaji a po železnici ze Soluně docházející munici. Válečné události zobrazené ve filmu samozřejmě neprožívá jen vladař, ale i další (v kontextu událostí, ve kterých umírají desetitisíce lidí), nevýznamné postavy. Divák se záhy seznámí s malým sirotkem Momčilem, kterému dělostřelecká jednotka nahradí rodinu vyvražděnou rakousko-uherskými vojáky, s mladým, odhodlaným dělostřelcem Marinkem a jeho zkušeným kolegou Životou, který jej zasvětil do umění, jak v armádě přežít. Společně s nimi projde v první půli filmu velkolepým způsobem natočenými vítěznými bitvami u Ceru i na Kolubaře.

Připravil: Michal Voska, filmový plakát Balkanfilm

Interní komunikační portál

← → www.ikp.army.cz

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Milena Krejsová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 13. 5. 2020
Toto číslo vyšlo dne: 1. 6. 2020

Foto na titulní straně: Michal Voska

Již v minulém čísle jsme se zabývali některými dopady mimořádných opatření k prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeném novým koronavirem SARS-CoV-2 na službu vojáků z povolání, což se odrazilo i v dotazech uživatelů našeho portálu. Některé se týkaly i karanténních opatření přijatých vůči vojákům z povolání v důsledku výkonu jejich služby.

Dotaz:

Jak je to s platem vojáka z povolání a jeho nárokem na stabilizační příspěvek, pokud mu byla nařízena karanténa související s výkonem jeho služby při posílení Policie České republiky při ostraze hranic?

Odpověď:

Ve vámi uvedeném případě je nutné považovat nařízenou karanténu za plnění občanských povinností stanovených zvláštním zákonem, tedy o „obecný zájem“.

V případě **nařízení karantény** se vojákovi z povolání (dále jen „voják“) **na dobu karantény** poskytují **služební volno** podle § 39 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání („*Ne-může-li voják pro překážky z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na služební volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud úkony v obecném zájmu nebo v důležité osobní záležitosti nelze vyřídit mimo dobu služby.*“). Tomu pak odpovídá i ustanovení § 1 odst. 3 vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna („**O výkon občanských povinností jde zejména u svědků, tlumočnicků a jiných osob předvolaných k jednání u soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu obce, při poskytnutí první pomoci, povinných lékařských prohlídkách, opatřeních proti přenosným nemocem, jiných naléhavých opatřeních léčebně preventivní péče, izolaci z důvodů veterinárně ochranných opatření, poskytnutí osobní pomoci při požární ochraně, živelních událostech nebo v jiných obdobných mimořádných případech a dále v případech, kdy je fyzická osoba povinna podle právních předpisů osobní pomoc poskytnout.“).**

Podle **§ 68h písm. i)** zákona o vojácích z povolání má voják v rozsahu doby, která zasahuje do základní týdenní doby výkonu služby, **nárok na služební plat za dobu služebního volna** z důvodu obecného zájmu.

V § 70b odst. 2 zákona o vojácích z povolání je mimo jiné uvedeno, že pokud voják nekonal službu po celý kalendářní měsíc, **má nárok na stabilizační příspěvek** pouze za podmínek stanovených pro poskytování služebního platu **podle § 68h uvedeného zákona**.

Z výše uvedeného vyplývá, že **v případě poskytnutí služebního volna vojákovi z důvodu obecného zájmu (karantény) se mu služební plat nekrátí a náleží mu po celou dobu karantény také stabilizační příspěvek**.

Redakce IKP

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na www.army.cz

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Až v hodině dvanácté

Teritoriální obrana proti letectvu v ČSR
ve třicátých letech minulého století

Meziválečné Československo představovalo z vojenského hlediska jeden z nejhůře hájitelných států v Evropě. Malá hloubka území vybízela zaútočit kdekoli během krátké doby. Protivzdušná obrana (PVO) tedy tvořila jednu z klíčových složek prvorepublikové armády. Generální štáb v Praze rozhodl o rozdělení tohoto druhu vojska na teritoriální obranu proti letectvu (TOPL) a armádní obranu proti letectvu (AOPL), přičemž první kategorie se významem stala naprosto klíčovou.

Nedostatek financí a podcenění

Do poloviny 30. let se armáda v ČSR do- stávala čím dál více na vedlejší kolej. Velká

hospodářská krize a víra politiků v dlouhotr- vající mír zapříčinily jistý úpadek. Jestliže v le- tech 1928–1931 činil rozpočet Ministerstva národní obrany (MNO) 1,4 mld. Kč, v roce 1934 se snížil již na 1,21 mld. Kč. Obrat o 180 stupňů nastal až s příchodem nacismu v sousedním Německu. Následovalo zavedení dvouleté prezenční vojenské služby, výzbrojní progra- my, reorganizace armády na sborový systém a opevňovací práce. Náčelník Hlavního štábu armádní generál Ludvík Krejčí později uvedl: „Armáda získávala na prestiži počínaje rokem 1935, do té doby byla popelkou. Národ se po- čal probouzet ze snu o věčném míru bohužel až v hodině dvanácté. Mnohé bylo zmeškáno

a nedalo se dohonit. A Hitler ante portas.“ Le- tectvo a PVO patřily mezi nejpostiženější slož- ky a k nápravě bylo potřeba provést mnohé. Rozvoj letadel ve světě nabíral tempo, které československý zbrojní průmysl nedokázal za- chytit. Dvojplošňíkové konstrukce postupně nahrazovala nová generace rychlejších a ob- ratnějších jednoplošňíků jako britský Superma- rine Spitfire či německý Messerschmitt Bf 109. Pro Československo začalo kritické období po březnu 1935, kdy Třetí říše oficiálně potvrdila existenci Luftwaffe a začala mohutně zbrojit. Moderní německé stroje navíc měly tu vý- hodu, že mohly být vyzkoušeny v občanské válce ve Španělsku, kde v rámci Legie Condor

podporovaly s Italy místní frankisty. Po vybombardování Guerniky v dubnu 1937 svět s hrůzou zjistil, že ke zničení celého města stačí několikaminutový nálet.

Na druhé straně se vyvíjela PVO. Od přímé střelby na cíl se přecházelo na nepřímou, řízenou povelovými přístroji, čímž se rodila automatizace. Odpadly tak pracné výpočty a zdoluhavé nahlížení do tabulek. Zaváděly se nové naslouchací přístroje s cílem odhalit opticky nezjistitelné cíle. Ve Velké Británii zase úspěšně probíhaly první pokusy o zaměření letadla pomocí radaru.

Nutnost modernizace

Vedle stíhacího letectva spadala hlavní odpovědnost nad domácím vzdušným prostorem na protiletadlové dělostřelectvo. Ve výzbroji se nalézaly jedna baterie obstarožních 8cm kanonů vz. 5/8, 20 kusů zastaralých 9cm kanonů vz. 12/20 a konečně nejmodernější 8,35cm kanon vz. 22, kterých plzeňská Škoda dodala do roku 1933 celkem 144 kusů. K tomu připočítáme několik desítek tolik potřebných světlotmetů vz. 20, 25 a nově 33 vesměs se zrcadlem o průměru 150 cm. Ve výzbroji se též nacházelo množství lehkých kulometů vz. 26 ráže 7,92 mm, což však představovalo pouze nouzové řešení. Z dobových hlášení vyplývá, že československá válečná armáda mohla v polovině roku 1932 zmobilizovat celkem 33 protiletadlových baterií. Bylo více než jasné, že tyto síly ani v nejmenším nedostačují k obraně republiky.

Stávající dělostřelecké pluky 151, 152 a 153 se v září 1933 rozrostly o Dělostřelecký pluk 154, umístěný v Praze. Za obranou vzdušného prostoru ve 30. letech stál především plukovník dělostřelectva Karel Hašek, jenž v květnu 1936 stanul v čele nově ustaveného Druhého oddělení (obranu proti letadlům) Třetího odboru MNO. Zkušený důstojník s legionářskou minulostí byl v prosinci 1936 jmenován brigádním generálem a za branné pohotovosti státu během září 1938 zastával funkci inspektora protiletadlové obrany Hlavního velitelství. Před Haškem i celým armádním velením stál naléhavý úkol provést důkladnou modernizaci PVO. Na nové vývojové práce však nebyl čas a chyběly i finanční prostředky, které pohlcovala výstavba pohraničního opevnění. Padlo tedy rozhodnutí využít kanonů vyvíjených plzeňskou Škodou pro zahraniční zájemce (ráže 7,5 a 7,65 cm). Ačkoli měly být zařazeny do výzbroje jako součást AOPL, konečné důsledky ukázaly něco jiného.

Protiletadlové kanony vz. 37

Těžší verze vycházela z exportní verze pro Jugoslávii a Argentinu vyvíjené v letech 1929–1930. Bojová hmotnost se oproti vz. 22 snížila o závratných 4800 kg, aniž by došlo ke snížení výkonu. To bylo umožněno tím, že křížová lafeta s otočnými rameny nahradila střelbu z kol. Autofretovaná hlaveň plášťové konstrukce obsahovala poloautomatický klínový závěr, hydraulickou brzdu a vzduchový vratník. Systém elektronického přenosu prvků pro

vedení palby navíc dovolil i nepřímou střelbu. V roce 1932 došlo k nastělení a v následujících letech k podrobení náročným zkouškám včetně zásahům vlečného cíle na jugoslávské protiletadlové střelnici v Boce Kotorské. Nedostatků v míření odstranil ústřední zaměřovač vz. 37, jenž umožňoval pálit na cíl letící rychlostí 10 až 160 m/s ve výšce 300 až 7000 m. V únoru 1937 rozhodla výzbrojní komise MNO o zavedení děla, do té doby označeného typem „S“, do výzbroje jako 8cm (PL) kanon vz. 37. V červnu téhož roku obdržela Škoda objednávku 96 kusů s termínem dodání do července 1938. Vinou údajných výrobních potíží však bylo do zářijové mobilizace vyrobeno pouze 68 kusů, jejichž bojovou hodnotu snižoval nedostatečný výcvik obsluh a úplná absence zaměřovačů, které měly baterie obdržet až v roce 1939. Veškeré zhotovené kanony se staly součástí TOPL. [přepř. hmotnost 5370 kg, boj. hmotnost 3980 kg, ráže 76,5 mm, délka hlavně 4,04 m, náměr -1° až +85°, odměr 360°, hmotnost náboje 14,58 kg, ústová rychlost 800 m/s, max. dálk. dostřel 16900 m, max. výšk. dostřel 11500 m, kadenec až 28 ran za min., obsluha 6 osob].

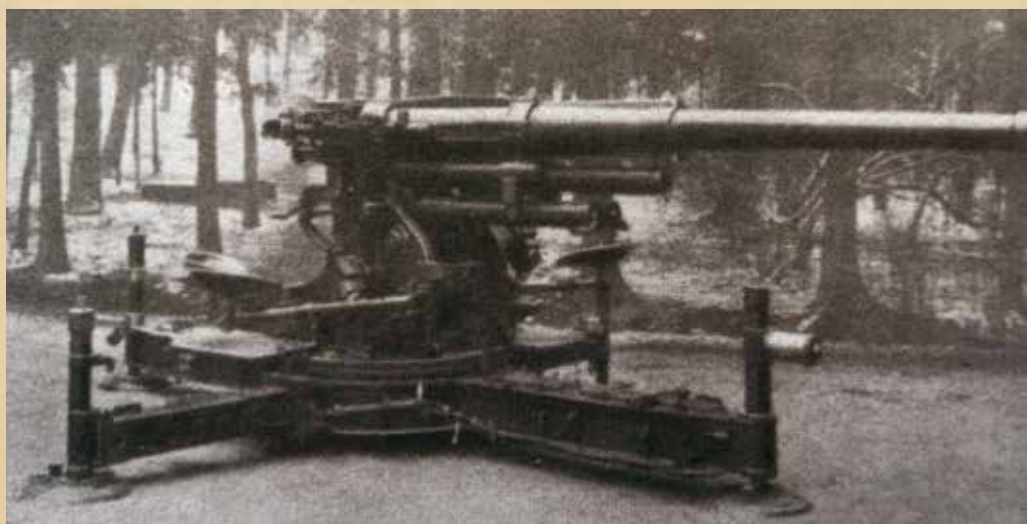
Druhá lehčí verze se vyráběla pro malodohodové Rumunsko a nesla označení „R“. Po přepracování a zdokonalení v typ „R2“ byla umožněna nepřímá střelba na cíl a elektrický přenos prvků pro vedení palby. Konstrukce spočívala v autofretážové hlavni s poloautomatickým závěrem a použitím ústové a hydraulické brzdy. Stejně jako verze „S“, i zde se nalézala křížová lafeta, u které došlo poprvé k použití elektrického sváření namísto nýtování. To výrazně snížilo celkovou hmotnost a zvýšilo úroveň mobility. Verze „R“ tak ideálně splňovala vlastnosti pro ochranu vojsk v poli. V roce 1934 proběhly testovací zkoušky, po nichž se odstranilo několik nedostatků, a o rok později vznikl typ „R3“. Objednaná testovací baterie splnila všechny náležitosti a dělo se zařadilo do výzbroje jako 7,5cm (PL) kanon vz. 37. V srpnu 1937 zadalo MNO požadavek na dodání 108 kusů. Do podzimu 1938 se však nedokončil žádný, protože výrobní kapacita Škody byla plně vyčerpána pracemi na silnější verzi „S“. K dispozici tak zůstala pouze

ona zkušební baterie. První dodávky měla armáda obdržet až na jaře 1939. [přepř. hmotnost 4150 kg, boj. hmotnost 2800 kg, ráže 75 mm, délka hlavně 3,65 m, náměr 0° až +85°, odměr 360°, hmotnost náboje 11,58 kg, ústová rychlost 775 m/s, max. dálk. dostřel 14600 m, max. výšk. dostřel 9200 m, kadenec až 30 ran za min., obsluha 6 osob].

TOPL v roce 1938

Během dramatického roku 1938 se zdálo, že ozbrojený konflikt s Německem je jen otázkou času. Při početní a materiální převaze Luftwaffe musel Hlavní štáb v Praze důkladně napláňovat rozmístění omezených sil TOPL. Hlavní důraz byl kladen na ochranu oblastí s největším počtem obyvatel a průmyslových center (Praha, Plzeň, Moravská Ostrava), zbrojních závodů (Polička, Semtín), železničních uzlů (Hranice, Přerov) a nejvyššího vojenského velení (Račice u Vyškova). Když došlo 23. září k vyhlášení všeobecné mobilizace, vzdušný prostor chránilo na 55 protiletadlových baterií v počtu 220 děl a 29 světlotmetných čet. V následujících dnech se postavily další tři baterie 8cm kanonu vz. 37, avšak chyběly jim vhodně vycvičené obsluhy. Jediná baterie 7,5cm kanonu vz. 37 se nestihla aktivovat. Vedle části stíhacího letectva TOPL zároveň čítala 48 stálých rot protiletadlových kulometů vz. 26 a 11 rot velkých kulometů proti letadlům, zahrnující zbraně systému Oerlikon ráže 2 cm, vyčleněných z AOPL. K celkové výzbroji můžeme připočítat sedm kulometných skupin, kterými si vybrané zbrojní továrny samy na své náklady zajistily ochranu (Uherský Brod, Strakonice, Považská Bystrica). Za nejdůležitější cíl se pokládalo hlavní město, na jehož obranu se soustředilo 25 % všech baterií. Na území Slovenska bylo nejlépe chráněným městem Trenčín. Vzhledem k síle německého protivníka a nedostatečné ochraně vysokého počtu možných leteckých cílů představovala TOPL jednu z největších slabín československé armády. Nepříznivou situaci navíc podtrhovala téměř neexistující AOPL. V případě válečného střetnutí s Německem na podzim 1938 přitom měly tyto aspekty takřka existenční význam.

Text: des. Miroslav Adamec, foto: VÚA-VHA

Válečný veterán Dalibor Knejfl byl pro mnohé inspirací

Vzpomínka na veterána

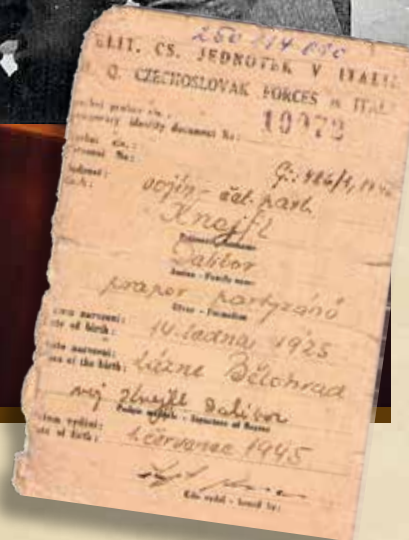
Veterán 2. světové války a bývalý příslušník Vojenské policie rotmistr ve výslužbě Dalibor Knejfl oslavil nedávno 95. narozeniny. Bohužel, v době psaní tohoto článku zemřel, a proto si připomeňme nejen jeho vojenskou kariéru, spjatou zejména se službou v Itálii, ale i život po válce.

V Lázních Bělohrad, odkud pochází, se každoročně konal dětský den. Děti se vždy oblékaly tematicky, například jako Sněhurka (Daliborova sestra) a sedm trpaslíků (Dalibor spolu s bratrem Zdeňkem a bratrance), trampové, ševci, nebo jako letci – táta svým synům jednou vyrobil velký model letadla, kam se Dalibor posadil a řehal řehačkou (jako motor) a Zdeněk poháněl zezadu celou konstrukci tlačení. Dalibor si také zahrál ve hře Naši furianti, účastnil se závodů na koloběžce, spolu se sourozenci a bratrance se chodil bavit na koupaliště nebo do místního parku Bažantnice. Roku 1938 se konal X. slet, na němž nechyběl ani třináctiletý Dalibor – tentokrát již cvičenec. Tento slet (především průvody Prahou) se stal národní manifestací v době fašistické hrozby.

Nástup Dalibora Knejfla do vládního vojska, výcvik

Když se Dalibor Knejfl vyučil v Hořicích, krátce na to zavřeli vedoucímu obchod. Za Daliborem pak přijel bratranec Karel Jurajda, který byl za první republiky štábním kapitánem,

a přesvědčil ho, aby se přihlásil do vládního vojska (důstojníci z vládního vojska totiž byli napojeni na odboj). Dalibor si tedy podal žádost, dostal se do vládního vojska a začátkem října 1943 nastoupil na výcvik do Rychnova nad Kněžnou. Všichni byli prohlédnuti vojenským lékařem, byli poučeni o protiletectvé ochraně, proběhl velký úklid, absolvoval se požární výcvik, vojáci vyfasovali pušky a učili se je čistit. Na trénink ostré střelby jezdili na střelnici do Vysokého Mýta. Kromě toho „vladaři“ kopali brambory – 11. prapor měl svoje vlastní hospodářství. Výcvik probíhal také v Kostelci nad Orlicí, kde měli vojáci kasárna. Dalibor se po Vánocích přihlásil do Vysokého Mýta do telefonního kurzu, z kterého se po dokončení musel vrátit zpět ke své rotě.

Odjezd do Itálie a působení ve Fossanu

24. května 1944 dostali „vladaři“ rozkaz k přesunutí se za hranice protektorátu – Dalibor s ostatními vojáky mohli jen spekulovat, jaká bude jejich cílová stanice. 24. května 1944 vyjel z Kostelce nad Orlicí vlak směr Hradec Králové – Praha – Plzeň – Domažlice – Německo – Itálie. Na hranicích byly vojákům vyměněny protektorátní peníze za italské liry a jelo se dál – 27. května se vojáci konečně ocitli v cíli cesty ve městě Fossano. Vojáci nyní museli vyložit věci a přesídlili do piavských kasáren. Nedaleko od těchto kasáren se nacházela také kasárna Eusebio Bava, kde měli své sídlo italští „černokošiláci“ (= brigády černých košil, jednotky určené k potírání partyzánů). Kasárna De Piava a její místnosti byly hodně špinavé, zavšivené, plné štenec. Vojáci se sice snažili místnosti uklidit, ale hmyzu se stejně nezbavili. Dalibor i ostatní „vladaři“ prodělali

krátký výcvik proti partyzánům, ale jinak žili vcelku normální život – mohli zajít do kostela, biografu nebo se jít pobavit na střelnici. Ve Fossanu se však Dalibor moc dlouho neohráł. Dne 9. června 1944 byli vojáci posláni do cílových destinací konat strážní služby.

Strážní služba a přechod k partyzánům

Rota, kde byl Dalibor Knejl spolu se svým nejlepším kamarádem Františkem Bogdou a dalšími devíti přáteli, byla umístěna v údolí Susa, konkrétně na trati od Torina k Bussoleno – Meano. Rota dostala strážní domek po Gruzincích, a než se tam nastěhovala, musela vše důkladně vyčistit, protože po předchozích obyvatelích zbyl obrovský nepořádek. Rota byla vybavena velice malým počtem zbraní – každý měl jednu pušku a dohromady měla stráž jeden lehký kulomet, pár ručních granátů a jednu pistoli. Protože se střežená oblast nacházela v blízkosti partyzánů, rota měla v plánu co nejdříve partyzány kontaktovat. Nedaleko strážnice stál domek, ze kterého jedné noci vyšla do hor osoba se svítilnou. Tím se „vladaři“ dovědli, že by se mohli jednat o napojení na partyzánskou skupinu. A správně, protože jim bylo řečeno, že syn Džino je členem partyzánů. Smluvili si s ním na příští den schůzku. Džino byl ochotný předat návrh na přechod celé skupiny strážců k partyzánům veliteli partyzánské skupiny Gamberovi. 19. června 1944 se pak vyjednálo za pomoci slovníku, za jakých podmínek se přechod uskuteční. Dne 20. června 1944 byl definitivně domluven přechod k partyzánům na následující den ve 23 hodin.

Partyzánská činnost

Během krátké doby si noví čeští partyzáni osvojili život v horách spolu s italskými partyzány. Postavili si dva čtyřdílné stany a již 26. června se někteří vydali spolu s Italy k dalšímu domluvenému přepadení strážnice – bohužel stráž zradila, nepřeběhla, navíc ještě poslala pro posily, aby partyzány společně přemohli. Čeští partyzáni dostali od svých italských přátel přezdívky – například Dalibor Knejl byl přezdíván jako Bambino, protože byl velice mladý. Dne 10. července 1944 se jednotka českých partyzánů přemístila k vojenské silnici, která vedla z města Susa do města Fenestrelle. Měla za úkol zamezit

používání cesty Němci, což se jí povedlo. Německé posádky se sice snažily vytlačit partyzány z tohoto piemontského horského úseku, ale partyzáni vždy vyhráli. Skupinka, kde byl i Knejl a Bogda, obsadila malou pevnůstku na hřebenu střežené cesty, jenže po několika dnech se museli stáhnout – německým vojákům přibýly posily.

Od 1. listopadu, kdy se Knejl se skupinou přemístil na Borgatu Tessa a Valle Sangone, partyzánská „vladaři“ působili v rámci 43. garibaldijské divize „Sergio de Vitis“. Následně se jednotka dozvěděla, že podle nařízení z Londýna mají být všichni cizinci v Itálii převezeni přes hranice do Francie k zahraniční armádě. Jenže čeští partyzáni z oblasti Piemontu se toho radostného okamžiku nedočkali – Němci zahájili velkou čistku hor. Ta probíhala, ale Knejlovi se podařilo uniknout. Když propuklo 5. května v Praze protinacistické povstání, vládní vojáci prosili Američany, aby je vyzbrojili a poslali do vlasti na pomoc. Nicméně Američané to odmítli a přemístili vojáky do okolí Verony. Někteří vojáci (i Knejl) se stali členy VP – Vojenské policie. Hlídkali především velitelství u jezera a Veronu – aby vojáci či obyvatelé nedělali něco špatného. Jednou dokonce stráž čtyř vojáků, včetně Knejfla, objevila několik Čechů, kteří již měli československé pasy (padělané). Hlídkka je tedy vzala na velitelství VP.

Cesta domů, snaha zůstat vojákem

První transport „vladařů“ odjížděl 21. července 1945 z Verony do vlasti. Vojáci, kteří byli za války na straně Němců, byli odvázeni stejnými vlaky, ale byli vyloženi již v Plzni. „Vladaři“ jeli až do Prahy. Hlásil se na Ministerstvu národní obrany a dostal dovolenku. Poté přišlo rozdělování. Usiloval o místo v Kostelci nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou či Vamberku. Bohužel vše bylo obsazeno a uvolnilo se místo pouze v Chlumci nad Cidlinou. Když tam přijel, zjistil, že tam je pouze náhradní rota. Poté byl poslán do Mladé Boleslavi. Měl na starost výcvik průzkumné čety. Po nějaké době byl převelen do Turnova, kde se stal „proviantňákem“. Zažádal si také na přípravku na rotmistra, chtěl zůstat vojákem z povolání. Jenže úředníci armády mu nechťeli započítat ani den strávený ve vládním vojsku, proto se Dalibor lidově řečeno namíchnul a odešel do civilu. Tím ukončil svoji vojenskou kariéru.

Zpracoval Michal Voska,
foto: archiv Dalibora Knejfla

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ

Vojenského fondu solidarity

VOJENSKÝ FOND
SOLIDARITY

Předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity brigádní generálka Lenka Šmerdová vyhláší pod záštitou náčelníka Generálního štábu Armády ČR armádního generála Aleše Opaty **3. ročník fotografické soutěže** na téma **Vojáci pomáhají**. Tímto aktuálním tématem bychom chtěli prezentovat pomoc vojáků, kteří jsou v první linii boje s koronavirem a pomáhají všude tam, kde je potřeba. Vítězné fotografie se stanou základem pro výrobu reprezentativního nástěnného kalendáře Vojenského fondu solidarity na rok 2021. Veškeré příspěvky získané od dobrovolných dárců v rámci distribuce tohoto kalendáře budou, stejně jako v uplynulých ročnících, směřovány na účet Vojenského fondu solidarity, a posléze vojákům a jejich rodinám, které se ocitnou v těžké životní situaci.

Kdo se může zúčastnit

Voják z povolání, voják v aktivní záloze, občanský i státní zaměstnanec Ministerstva obrany České republiky.

Požadavky

Každý účastník má možnost do soutěže přihlásit pouze jeden soubor o maximálně 5 fotografiích ve formátu JPG. Fotografie se musí týkat soutěžního tématu a musí na ní být voják ve vojenském stejnokroji. Soutěžící doplní informace o fotografii – její název a popis.

Podmínky přihlášení

Fotografie v nízkém rozlišení zašlete v elektronické podobě na e-mailovou adresu **vfs@army.cz** s uvedením jména, příjmení a adresy soutěžícího. Originály fotografií v plném rozlišení potřebném pro výrobu kalendáře budeme vyžadovat v případě výhry.

Termíny

16. dubna 2020 – vyhlášení soutěže
31. srpna 2020 – uzávěrka soutěže
říjen 2020 – slavnostní vyhlášení výsledků soutěže

Hodnotící kritéria

Spojitosť s vyhlášeným tématem
Úroveň zpracování
Nápaditosť

Odměna pro vítěze

Víkendový relaxační pobyt ve VZ Měřín a další věcné ceny.

Ze soutěže budou vyloučeny všechny fotografie, které účastník přihlásí/odešle do soutěže po uzávěrce pro odevzdání soutěžních fotografií, které nebudou splňovat podmínky soutěže (téma, požadované parametry) nebo budou obsahovat vulgární, extremistické či společensky nevhodné motivy, názvy či popisy.

Hodnotící komise je složena z odborníků resortu Ministerstva obrany ČR.

Odesláním fotografií a osobních údajů soutěžící schvaluje pravidla soutěže a souhlasí s nimi.

Odesláním soutěžních fotografií vyjadřuje účastník soutěže svůj souhlas podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů se zpracováním svých osobních dat v souvislosti se zveřejněním svého jména ve sdělovacích prostředcích a na internetových stránkách.

Zasláním fotografií do soutěže poskytuje soutěžící organizátorovi licenci k užití fotografií pro propagaci Vojenského fondu solidarity, a to ke všem známým způsobům užití. Licence k užití fotografie je poskytnuta bez časového, množství a teritoriálního omezení. Licence se poskytuje bezúplatně. Organizátor není povinen licenci využít.

Podrobné propozice fotografické soutěže jsou zveřejněny na www.fondsolidarity.army.cz.

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Stehlíková, 216 339, 602 695 803, vfs@army.cz

www.army.cz

www.fondsolidarity.army.cz